

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова правління
ПрАТ «СК «Київська Русь»

О.С. Іванов

2018 р.

П Р А В И Л А
ДОБРОВІЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ВЛАСНИКІВ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ
(ВКЛЮЧАЮЧИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЕРЕВІЗНИКА)

м. Київ, 2018 р.

ЗМІСТ

	Стор.
1. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ	3
2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	4
4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ ТА (АБО) РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ	5
5. СТРАХОВІ РИЗИКИ	5
6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ	8
7. СТРАХОВІ ТАРИФИ ЗА ДОГОВОРАМИ СТРАХУВАННЯ	12
8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	12
9. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	13
10. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ	14
11. ПОРЯДОК ВИРИШЕННЯ СПОРІВ	15
12. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН	15
13. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБИТКІВ	20
14. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ	24
15. ПРИЧИНІ ВІДМОВИ У СТРАХОВІЙ ВИПЛАТІ АБО ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ	27
16. ОСОБЛИВІ УМОВИ	29

ДОДАТОК № 1. СТРАХОВІ ТАРИФИ.

1. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

1.1. В цих Правилах добровільного страхування відповіальності власників повітряного транспорту (включаючи відповіальність перевізника) (далі за текстом – Правила) в будь-яких пропозиціях по укладенню договору страхування, самому договорі страхування та страховому свідоцтві (полісі, сертифікаті) терміни вживаються у такому значенні:

1.1.1. **Вигодонабувач** – юридична особа або діездатна фізична особа, призначена Страхувальником при укладанні договору страхування для отримання страхового відшкодування та яка може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку.

1.1.2. **Власник повітряного транспорту (повітряного судна)** – це юридична або фізична особа, яка експлуатує повітряний транспорт (повітряне судно) від свого імені, незалежно від того, чи є вона власником повітряного транспорту (повітряного судна), чи використовує його на інших законних підставах (в тому числі на правах експлуатанта), якщо інше не передбачено договором страхування.

1.1.3. **Договір страхування** – це письмова угода між Страхувальником і Страховиком, згідно з якою Страховик бере на себе зобов'язання у разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату Страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування Страхувальником, на користь якої укладено договір страхування, а Страхувальник зобов'язується сплачувати страхові платежі у визначені строки та виконувати інші умови договору страхування.

1.1.4. **Експлуатант** – юридична або фізична особа, що експлуатує повітряний транспорт (повітряне судно).

1.1.5. **Необережність** (груба необережність) – необережність, коли особа, яка її допускала, передбачала можливість настання негативних наслідків своєї поведінки (шкоди), але легковажно розраховувала на їх відвернення (ненастання), або не передбачала можливість таких наслідків, хоча повинна була або могла їх передбачити, якщо інше не передбачено договором страхування.

1.1.6. **Період виключення** – проміжок часу між вступом у дію договору страхування та початком дії страхового захисту за договором страхування в цілому або по конкретному страховому випадку чи страховому ризику, якщо інше не передбачено договором страхування.

1.1.7. **Повітряний транспорт (повітряне судно)** – це літальний апарат, що тримається в атмосфері за рахунок його взаємодії з повітрям, відмінно від взаємодії з повітрям, відбитим від земної поверхні, і здатний маневрувати в тривимірному просторі, якщо інше не передбачено умовами договору страхування. Для цілей цих Правил під повітряним транспортом (повітряним судном) розуміють повітряне судно, зазначене у договорі страхування, яке експлуатується на законних підставах особою, відповіальність якої застрахована за договором страхування, що укладається на підставі цих Правил.

1.1.8. **Страхове відшкодування** – страхова виплата, яка здійснюється Страховиком у межах страхової суми за договорами майнового страхування і страхування відповіальності при настанні страхового випадку.

1.1.9. **Страхова сума** – грошова сума, в межах якої Страховик відповідно до умов страхування зобов'язаний провести виплату при настанні страхового випадку.

1.1.10. **Страховий захист** – сукупність зобов'язань Страховика перед Страхувальником згідно з умовами договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

1.1.11. **Страховий платіж (страховий внесок, страхова премія)** – плата за страхування, яку Страхувальник зобов'язаний внести Страховику згідно з договором страхування.

1.1.12. **Страховий тариф** – ставка страховогого внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

1.1.13. **Страховик** – Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «Київська Русь».

1.1.14. **Страхувальник** – юридична особа або діездатна фізична особа, яка уклала зі Страховиком договір страхування.

1.1.15. **Треті особи** – юридичні та фізичні особи (в тому числі пасажири та члени екіпажу, якщо це передбачено договором страхування), яким (або майну яких) нанесено шкоду (заподіяно

збитки) внаслідок настання страхового випадку, передбаченого договором страхування, що укладений на підставі цих Правил.

1.1.16. **Франшиза** – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з договором страхування. Величина франшизи визначається у відсотках від страхової суми чи суми завданої шкоди або в абсолютній грошовій величині. Франшиза може бути безумовною або умовою.

Безумовна франшиза вираховується при розрахунку суми страхового відшкодування при кожному та будь-якому страховому випадку.

Умовна франшиза не вираховується при розрахунку суми страхового відшкодування у разі, якщо розмір завданої шкоди перевищує величину умової франшизи, яка встановлена договором страхування. Якщо розмір завданої шкоди дорівнює або менше величини умової франшизи, яка встановлена договором страхування, виплата страхового відшкодування не здійснюється.

1.1.17. **Член екіпажу** – фізична особа, яку призначено власником повітряного судна або експлуатантом для виконання визначених обов'язків на борту повітряного судна протягом польотного часу.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Ці Правила відповідно до закону України визначають загальний порядок і умови добровільного страхування відповіальності власників повітряного транспорту (включаючи відповіальність перевізника) та регулюють правовідносини між Страховиком та Страхувальниками при укладанні договорів страхування.

2.2. При укладанні договорів страхування можуть бути призначені юридичні особи та дієздатні фізичні особи (Вигодонабувачі), які можуть зазнати збитків у результаті настання страхового випадку, для отримання страхового відшкодування, а також бути замінені до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування. Права Вигодонабувачів можуть визначатися договором страхування.

2.3. Укладання договору страхування на користь Вигодонабувача не звільняє Страхувальника від виконання зобов'язань за цим договором страхування, якщо тільки договором страхування не передбачено інше або зобов'язання Страхувальника виконані Вигодонабувачем.

2.4. Взаємовідносини між Страхувальником (Вигодонабувачем) і Страховиком регулюються:

- а) законами України;
- б) цими Правилами;
- в) договором страхування.

2.5. Конкретні умови страхування визначаються при укладанні договору страхування та можуть бути змінені, виключені або доповнені за згодою сторін договору страхування до настання страхового випадку, за умови, що такі зміни не суперечать закону України.

3. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

3.1. Предметом договору страхування є майнові інтереси, що не суперечать закону, пов'язані з відшкодуванням шкоди, заподіяної Страхувальником або іншою особою, цивільна відповіальність якої застрахована, життю, здоров'ю, працездатності, майну третіх осіб, включаючи власників вантажу та багажу (вантажобагажу), під час експлуатації повітряного транспортного засобу та здійснення перевезень чи транспортного експедирання вантажу.

3.1.1. Даний вид страхування передбачає обов'язок Страховика за встановлену договором страхування плату (страховий внесок, страховий платіж, страхову премію) здійснити виплату страхового відшкодування відповідно до умов договору страхування третьій особі або її спадкоємцю (спадкоємцям) за шкоду, яка була заподіяна життю, здоров'ю і працездатності та/або майну цієї третьої особи особою, цивільна відповіальність якої застрахована, внаслідок авіаційної події (авіаційної пригоди) під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу.

3.1.2. Умови добровільного страхування цивільної відповідальності власників повітряного транспорту (включаючи відповідальність перевізника) не можуть передбачати страхування судових витрат, пов'язаних із встановленням шкоди, яка була заподіяна життю, здоров'ю і працездатності та/або майну третьої особи.

4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ СУМ ТА (АБО) РОЗМІРІВ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

4.1. Розмір страхової суми визначається за домовленістю між Страховиком та Страхувальником під час укладання договору страхування або внесення змін до договору страхування.

4.2. Відповідальність Страховика перед Страхувальником (Вигодонабувачем) обмежена страховою сумою, що визначена в договорі страхування.

4.3. Страхова сума може бути встановлена по окремому страховому випадку, групі страхових випадків, договору страхування у цілому.

4.4. В межах страхової суми в договорі страхування можуть встановлюватися окремі ліміти відповідальності Страховика щодо виплати страхового відшкодування по окремому страховому випадку, групі страхових випадків, договору страхування у цілому.

4.4.1. Лімітом відповідальності Страховика є встановлений у договорі страхування граничний розмір виплат страхових відшкодувань, при досягненні якого договір страхування закінчує свою дію в цілому або у відношенні страхових випадків, відповідно до яких здійснювалися відшкодування, якщо інше не передбачено умовами договору страхування.

4.4.2. Умовами договору страхування може бути передбачено, що в межах страхової суми по договору страхування можуть встановлюватися наступні окремі ліміти відповідальності Страховика щодо виплати страхового відшкодування:

4.4.2.1. «По договору страхування» – страхова сума є агрегатним (загальним) лімітом страхових відшкодувань за договором страхування за всіма страховими випадками упродовж всього строку дії договору страхування;

4.4.2.2. «По кожному страховому випадку» – страхова сума є лімітом страхового відшкодування по договору страхування по кожному страховому випадку упродовж всього строку дії договору страхування;

4.4.2.3. «По першому страховому випадку» – страхова сума є лімітом страхового відшкодування по договору страхування за одним страховим випадком упродовж всього строку дії договору страхування.

4.4.3. Договором страхування можуть бути встановлені ліміти відповідальності Страховика при відшкодуванні витрат, пов'язаних зі страховим випадком.

4.4.4. Договором страхування також можуть встановлюватися інші ліміти відповідальності Страховика по виплаті страхового відшкодування.

4.5. Якщо інше не передбачено договором страхування, то:

4.5.1. Після виплати страхового відшкодування за конкретним договором страхування розмір страхової суми за таким договором страхування може бути відновлено до розміру страхової суми, яка була встановлена при укладанні такого договору страхування, шляхом внесення змін у договір страхування та сплати Страхувальником Страховику відповідної частини страхового платежу або в іншому порядку, передбаченому умовами договору страхування.

4.5.2. Якщо Страхувальнику (Вигодонабувачу) здійснена виплата страхового відшкодування, то з дати настання страхового випадку Страхових несе зобов'язання по виплаті страхового відшкодування за договором страхування тільки в межах різниці між страховою сумою за договором страхування та сумою виплаченого Страхувальнику (Вигодонабувачу) страхового відшкодування, якщо інше не передбачено договором страхування.

5. СТРАХОВІ РИЗИКИ

5.1. **Страховий ризик** – певна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання.

5.2. Страховий випадок – подія, передбачена договором страхування, яка відбулася і з настанням якої виникає обов'язок Страховика здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику або іншій третій особі.

5.3. На умовах договору страхування може бути надано страховий захист від наступних подій (страхових ризиків):

5.3.1. Завдання шкоди життю, та/або здоров'ю, та/або працездатності третіх осіб внаслідок авіаційної події (авіаційної пригоди) під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу;

5.3.2. Завдання шкоди майну третіх осіб внаслідок авіаційної події (авіаційної пригоди) під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу;

5.3.3. Пред'явлення Страхувальнику або іншій особі, цивільна відповідальність якої застрахована, третіми особами претензій або позову в порядку, встановленому законом України, по відшкодуванню шкоди, передбаченої умовами договору страхування, внаслідок авіаційної події (авіаційної пригоди) під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу;

5.3.4. Виникнення обов'язку Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, по відшкодуванню збитків, завданих в результаті авіаційної події (авіаційної пригоди) під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу та викликаних завданням шкоди майну (забруднення, пошкодження, знищення чи втрата майна третіх осіб) або життю та/або здоров'ю третіх осіб (отримання третьою особою тілесних ушкоджень, тимчасова непрацездатність третьої особи, встановлення третій особі I, II, III групи інвалідності або смерть третьої особи, інша шкода, завдана життю або здоров'ю третіх осіб, визначена умовами договору страхування);

5.3.5. Завдання шкоди життю, та/або здоров'ю, та/або працездатності, та/або майну третіх осіб під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу внаслідок окремої авіаційної події (авіаційної пригоди) чи іншої відповідної події, яка прямо визначена в договорі страхування подій з урахуванням умов розділу 6 цих Правил, якщо інше ним не передбачено.

5.4. Договором страхування може бути передбачено, що страховим випадком визнається:

5.4.1. Визначена договором страхування подія, яка пов'язана із експлуатацією вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована, та з настанням якої виникає зобов'язання Страховика згідно умов договору страхування здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику (Вигодонабувачу) або третім особам, яким завдано визначену умовами договору страхування шкоду в результаті:

- експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована; або
- авіаційної події (авіаційної пригоди), яка вказана в договорі страхування, що стала при експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована; або
- іншої події, визначеній договором страхування з урахуванням умов розділу 6 цих Правил, якщо інше ним не передбачено;

5.4.2. Настання відповідальності Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, за визначену умовами договору страхування шкоду, завдану третім особам при здійсненні експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована, внаслідок окремої авіаційної події (авіаційної пригоди) чи іншої відповідної події, яка визначена в договорі страхування з урахуванням умов розділу 6 цих Правил, якщо інше ним не передбачено;

5.4.3. Настання відповідальності Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, за визначену умовами договору страхування шкоду, завдану третім особам при здійсненні експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована, внаслідок інших подій чи причин, визначених у договорі страхування (крім подій, передбачених умовами

підпунктів 5.4.1-5.4.2 пункту 5.4 Правил, та з урахуванням умов розділу 6 цих Правил, якщо інше ним не передбачено).

5.5. Якщо інше не передбачено умовами договору страхування, факт завдання шкоди, настання або встановлення відповідальності Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, за заподіяну ними шкоду життю, здоров'ю, працездатності та/або майну третіх осіб при здійсненні експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного судна, повинен бути визнаний судом або претензії третіх осіб повинні бути визнані Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована, обґрутованими та, за умови, якщо Страховик письмово погодиться з таким визнанням претензій (наприклад: міжнародна угода). Настання відповідальності Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, за заподіяну ними шкоду життю, здоров'ю, працездатності та/або майну третіх осіб при здійсненні експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного судна згідно з цими Правилами визнається страховим випадком за умови, якщо заподіяна шкода стала наслідком ненавмисних дій Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, при здійсненні експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного судна, якщо інше не передбачено договором страхування.

5.6. Всі претензії про відшкодування шкоди, завданої життю, здоров'ю, працездатності та/або майну третіх осіб, що заподіяна в результаті одного страхового випадку, вважаються заявленими в момент подання першої із цих претензій Страхувальнику (іншій особі, цивільна відповідальність якої застрахована) або відповідного позову до суду, якщо інше не передбачено договором страхування.

5.7. У випадку, коли Страховик і Страхувальник (інша особа, цивільна відповідальність якої застрахована) не можуть дійти до згоди у точному визначенні дати і обставин заподіяння шкоди життю, здоров'ю, працездатності та/або майну третіх осіб, або коли відповідна дата не встановлена у рішенні суду, то, якщо інше не передбачено умовами договору страхування:

5.7.1. Шкода, завдана життю, здоров'ю, працездатності третіх осіб вважається завданою у момент, коли третя особа вперше звернулася по медичну допомогу в зв'язку з такими обставинами;

5.7.2. Шкода, завдана майну третіх осіб, вважається завданою у момент, коли вона стала очевидною для третьої особи, навіть якщо її причина була невідома.

5.8. Якщо це передбачено умовами договору страхування, то Страховик відшкодовує витрати, що понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення розміру завданої шкоди (з урахуванням умов підпункту 3.1.2 пункту 3.1 Правил). Договором страхування, що укладається на підставі цих Правил, може бути також передбачено відшкодування інших витрат, що пов'язані з визначенням розміру завданої шкоди, здійснені при настанні страхового випадку чи для запобігання настання страхового випадку або понесені третіми особами при завданні їм шкоди та інші витрати, які безпосередньо передбачені договором страхування (з урахуванням умов підпункту 3.1.2 пункту 3.1 Правил). Перелік таких витрат визначається у такому договорі страхування за згодою сторін договору страхування.

5.9. Перелік подій, на випадок яких проводиться страхування за конкретним договором страхування, обирається сторонами при укладанні договору страхування. За домовленістю Страховика та Страхувальника додатково до умов страхування, передбачених пунктами 5.3-5.4 цих Правил, може бути наданий страховий захист по подіях, що зазначені в розділі 6 цих Правил, або інших подіях, що прямо передбачені договором страхування. Договір страхування може бути укладено на випадок настання страхового випадку по одному чи декількох страхових ризиках, що передбачені цими Правилами. Остаточний перелік страхових ризиків, від яких здійснюється страхування обирається Страхувальником та визначається у договорі страхування. За згодою сторін по договору страхування умови страхування можуть бути змінені, доповнені або замінені іншими загальноприйнятими в міжнародній страховій практиці, якщо це не суперечить закону України (наприклад: згідно умов окремих авіаційних застережень, положень та визначень (умов страхування) Асоціації авіаційних страховиків Ллойда (Lloyd's Aviation Underwriters Association), умов міжнародних конвенцій чи правил відносно авіаційних перевезень (зокрема: «Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень» (Варшавська конвенція), «Конвенція про міжнародну цивільну авіацію» (Римська конвенція),

Повітряний кодекс України тощо)). Договором страхування також може передбачатись окремий перелік авіаційних подій (авіаційних пригод) чи інших подій при здійсненні експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу, при настанні яких буде надаватися страховий захист за договором страхування.

6. ВИКЛЮЧЕННЯ ІЗ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

6.1. Якщо інше не передбачено договором страхування, то не підлягають відшкодуванню збитки або будь-яка завдана шкода та не визнаються страховими випадками подій, які настали внаслідок або під час:

6.1.1. всякого роду військових дій або військових заходів, військового вторгнення, війни, військових дій зовнішніх ворогів (незалежно від того, оголошена війна чи ні), уведення або дії військового стану, громадянської війни, заколотів, революцій, бунту, путчу, повстання, державного перевороту, спроби захоплення влади, дії осіб або органів, які захопили владу шляхом військового перевороту або іншим протиправним шляхом, а також їх наслідків;

6.1.2. ураження мінами, бомбами та іншими засобами ведення війни, вибуху застарілих боєприпасів, аварій на арсеналах, складах боєприпасів та інших об'єктах військового призначення, застосування бактеріологічної зброї і зброї психотропної дії, зараження будь-якого виду вірусами і отруйними речовинами;

6.1.3. локаутів, страйків, безладів, актів саботажу, масових громадянських заворушень або хвилювань, уведення або дії надзвичайного стану, політичних актів, а також дій учасників зазначених подій, а також їх наслідків;

6.1.4. падіння метеоритів чи інших небесних тіл, а також внаслідок падіння літальних апаратів, їх уламків або предметів, що ними перевозяться, наслідки таких подій;

6.1.5. впливу радіоактивного чи іншого іонізуючого випромінювання, будь-якої зброї, принцип дії якої заснований на реакції ділення атому або ядерного синтезу, та інших подібних реакцій, що викликають радіоактивне випромінювання, дії радіації чи радіоактивних речовин, в тому числі альфа-, бета- чи гама- випромінюванням, випромінювання нейтронів, а також випромінювання, що надходить від прискорювачів заряджених часток оптичних (лазери), мікрохвильових (мазери) чи аналогічних квантових генераторів, якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування;

6.1.6. дії повітряних піратів (піратських дій) та інших озброєних формувань, терористичних актів, будь-яких дій терористів та осіб, що діяли з політичних або релігійних мотивів, а також їх наслідків, якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування;

6.1.7. знищення, реквізіції, конфіскації, арешту та інших подібних заходів, в тому числі політичного характеру, стосовно будь-якого майна, здійснених за наказом військових чи цивільних органів влади (в т.ч. правоохоронних, митних чи податкових органів) або політичних партій, наслідків або будь-яких спроб таких дій, а також внаслідок протизаконних дій (бездіяльності) державних органів, органів місцевого самоврядування, посадових осіб цих органів або громадських організацій, в тому числі в результаті видання вказаними органами та посадовими особами документів, що не відповідають вимогам законодавства України;

6.1.8. викрадення чи будь-якого протиправного захоплення, незаконного розпорядження повітряним судном або його екіпажом під час польоту (включаючи будь-яку спробу такого захоплення або розпорядження), здійсненого будь-якою особою або особами, які знаходяться на борту повітряного судна та діють без згоди Страхувальника, якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування. Крім того, договір страхування, який укладається на підставі цих Правил, та якщо інше ним не передбачено, не покриває завдану шкоду та/або збитки чи витрати Страхувальника, які пов'язані з пред'явленням до нього позовів (претензій), під час або внаслідок того, що повітряне судно знаходилося поза контролем Страхувальника з будь-якої з вищезазначених причин. Контроль Страхувальника над повітряним судном вважається поновленим, якщо повітряне судно благополучно повернене Страхувальнику на літвище (аеродром, місце стоянки/зберігання), яке знаходиться в межах місця дії договору страхування (географічних меж, що вказані в договорі страхування), визначених договором страхування, та повністю придатним до експлуатації даного

повітряного судна (умовами такого благополучного повернення є паркування повітряного судна з вимкненими двигунами та без будь-якого примусу);

6.1.9. участі повітряного судна у спортивних змаганнях, тренуваннях, авіашоу і тому подібних видовищних, розважальних або спеціальних заходах, в тому числі на професійному рівні, або у процесі підготовки до них, якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування;

6.1.10. навмисних дій або необережності Страхувальника, Вигодонабувача чи їх представників, штатного персоналу Страхувальника – юридичної особи, членів родини Страхувальника – фізичної особи або інших осіб, що спільно проживають та ведуть з ним спільне господарство, або осіб, які відповідно до договорів зі Страхувальником несуть зобов'язання щодо збереження, використання або експлуатації повітряного судна (в тому числі членів екіпажу повітряного судна), якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування.

6.2. Якщо інше не передбачено умовами договору страхування, то згідно з умовами цих Правил не підлягає відшкодуванню:

6.2.1. будь-яка претензія, що виникає у зв'язку з фактом, ситуацією, обставиною чи випадком, що мали місце до початку дії договору страхування або сталися після його закінчення;

6.2.2. шкода, заподіяна пошкодженням або знищеннем антикварних речей, виробів з коштовних металів, коштовного та напівкоштовного каміння, біжутерії, предметів релігійного культу, картин, рукописів, грошових знаків, монет, цінних паперів, різного роду документів, аудіовізуальних запасів, пам'яток архітектури, філателістичних, нумізматичних та інших колекцій або предметів, що за своєю суттю є дорогоцінними, коштовними або рідкісними, якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування;

6.2.3. будь-яка шкода життю, здоров'ю, працездатності та/або майну третіх осіб, яка завдана або виникає внаслідок:

- забруднення навколишнього природного середовища, якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування;

- впливу тварин та/або птахів, дії гризунів, комах або інших шкідників, в тому числі які перевозились на повітряному судні, або яка спричинена потравою полів;

- дії стихійних явищ;

- порушення правил пожежної безпеки, правил використання і зберігання вогненебезпечних, легкозаймистих, радіоактивних, отруйних і вибухонебезпечних речовин та предметів, а також інших відповідних правил, інструкцій та вимог, що обов'язкові для виконання та встановлені по відношенню до експлуатації, зберігання або використання таких речовин та предметів;

- порушення правил, інструкцій, що встановлені згідно законодавства України та які регламентують діяльність Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, при використанні повітряного судна і є обов'язковими для виконання (наприклад: правила перевезення пасажирів, вантажів тощо), якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування;

- самогубства або спроби вчинення самогубства Страхувальником або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, або особами, які знаходяться у трудових відносинах із ними або постійно проживають із ними;

6.2.4. будь-яка шкода, завдана працівнику Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, або іншій особі, що перебуває із ними у трудових відносинах, якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування;

6.2.5. будь-які штрафи, пені та інші фінансові санкції (цивільні, договірні і т.п.) та інші непрямі збитки;

6.2.6. шкода, завдана з будь-якої причини майну, що знаходиться у володінні Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, чи здається ними в оренду;

6.2.7. шкода по відношенню до:

- землі, споруд чи інших будівель, завданих вібрацією при використанні повітряного судна, а також будь-які наслідки таких обставин, якщо інше прямо не передбачено умовами договору страхування;

- порушення авторських прав, прав на відкриття, винахід або промисловий зразок, або аналогічних ними прав, включаючи недозволене використування зареєстрованих торгівельних, фіrmових або товарних знаків, символів та найменувань;
- діяльності, пов'язаної з використанням повітряного судна, по якій виникає кримінальна відповідальність, або при використанні повітряного судна для протиправних дій (наприклад: перевезення контрабанди тощо);

6.2.8. будь-яка шкода, що виникла внаслідок:

- обставин, про які Страхувальник (його представники, особи, які знаходяться у трудових відносинах із Страхувальником, члени екіпажу) або особи, яким така шкода була заподіяна, знали або повинні були знати, але не доклали усіх можливих і необхідних зусиль для запобігання страховогого випадку, або які настали з причин, що були відомі або мали бути відомі Страхувальнику (його представникам, особам, які знаходяться у трудових відносинах із Страхувальником, членам екіпажу) до початку дії договору страхування;
- якщо повітряне судно використовувалось не за призначенням або у заздалегідь відомому Страхувальнику аварійному стані чи експлуатувалось в умовах, що не передбачені для даного типу повітряного судна (під типом повітряного судна у цих Правилах розуміється затверджена або визнана Державною авіаційною службою України конструкція повітряного судна, на яку видано відповідний сертифікат типу);
- відправки повітряного судна в рейс у непридатному для польоту (рейсу) стані, якщо Страхувальнику або його представникам (особам, які знаходяться у трудових відносинах із Страхувальником, членам екіпажу) було відомо про таку непридатність до польоту (рейсу), якщо тільки непридатний до польоту (рейсу) стан не був викликаний його прихованими недоліками (під «прихованими недоліками» на умовах цих Правил слід розуміти відмову в роботі окремих систем (агрегатів), яка обумовлена відповідною інструкцією дій екіпажу в особливих випадках у польоті та яка технічно не пов'язана із сигналізацією про таку відмову). Страховик також не відповідає за збитки, що сталися внаслідок перевищення ресурсу експлуатації повітряного судна, окремих його частин та/або агрегатів, його пристроя, а також за збитки, що винikли внаслідок завантаження з відома Страхувальника або його представника (осіб, які знаходяться у трудових відносинах із Страхувальником, членів екіпажу), але без відома Страховика, речовин і предметів, небезпечних у відношенні вибуху і самозаймання, якщо договором страхування не передбачено інше;
- змови Страхувальника та третіх осіб;
- заборони (обмеження) здійснення діяльності Страхувальника в період дії договору страхування;
- якщо повітряним судном керувала особа, яка заволоділа повітряним судном внаслідок протиправних дій;
- якщо повітряним судном керувала особа, яка знаходилася під впливом алкоголю, наркотичних, психотропних або токсичних речовин чи медикаментів, а також внаслідок передачі Страхувальником керування повітряним судном особі, яка знаходилася в стані алкогольного, наркотичного або токсичного сп'яніння, або особі, яка не має права на керування повітряним судном;
- будь-яких дій Страхувальника - фізичної особи або його представників (осіб, які знаходяться у трудових відносинах із Страхувальником, членів екіпажу), що здійснені Страхувальником або його представниками (особами, які знаходяться у трудових відносинах із Страхувальником, членами екіпажу) під впливом або внаслідок вживання алкоголю, наркотичних, психотропних або токсичних речовин чи медикаментів;
- якщо встановлено факт перевезення вантажу та/або пасажирів понад встановлені для такого повітряного судна норми вантажопідйомності та/або пасажировмісності;
- відправлення повітряного судна у політ (рейс) з неукомплектованим екіпажом, при невідповідності технічного стану такого повітряного судна експлуатаційно-технічній документації, з порушенням установлених правил завантаження (розміщення вантажу), заборони або обмежень польоту за висотою, у часі чи напрямках, а також відправлення повітряного судна у політ (рейс) без проходження технічного огляду, з наявною несправністю, з якою заборонено його експлуатацію, або переобладнаного без відповідного дозволу, а також без повідомлення про це Страховика;

- транспортування повітряного судна будь-яким видом транспорту;
- використання для зльоту чи посадки злітної смуги, яка не відповідає вимогам для даного типу повітряного судна, якщо договором страхування не передбачено інше;
- пошкодження, зміни, псування або вилучення даних, програмного забезпечення, комп'ютерних програм, будь-яка шкода, пов'язана з комп'ютерними вірусами та використанням мережі Інтернет;
- проведення будь-яких монтажних та/або демонтажних робіт, що здійснюються у повітряному судні;
- дії або впливу:
  - а) шуму, вібрації, звукового удару та пов'язаних з ними явищ;
  - б) систем зв'язку, радіохвильових, електричних чи електромагнітних перешкод будь-якої природи;

6.2.9. будь-яка шкода, яка пов'язана або є наслідком будь-яких претензій, вимог або позовів:

- про захист честі та гідності, а також інших подібних вимог про відшкодування шкоди, спричиненої розповсюдженням відомостей, що не відповідають дійсності та наносять шкоду репутації організацій або окремих осіб, включаючи невірну інформацію;
- внаслідок постійного, регулярного або тривалого термічного впливу або впливу газів, парів, променів, рідин, вологи або будь-яких опадів, у тому числі неатмосферних (сажа, дим, пил й таке інше). При цьому, якщо вплив вищезазначених субстанцій є раптовим та непередбачуваним, така шкода може бути відшкодована лише за умови, якщо це прямо передбачено умовами договору страхування;
- про відшкодування недоотриманого прибутку;
- пов'язаних з будь-якими вимогами про відшкодування шкоди, яка спричинена:
  - а) здоров'ю третіх осіб внаслідок передачі їм будь-якого захворювання під час їх перебування у повітряному судні або при експлуатації повітряного судна;
  - б) природною течією, природною втратою ваги, нормативним зносом вантажу, звичайною для даного засобу транспортування втратою, в тому числі викликаною (пов'язаною з): витоком або просочуванням, природною зміною ваги чи обсягу та звичайною потерпітством вантажу внаслідок тертя по стінках корпусу, підлоги, стелі чи внутрішніх переборках повітряного судна чи інших предметах, а також які пов'язані, спричинені або виникають в зв'язку з специфічними властивостями, дефектами або природними якостями вантажу;
  - в) знищеннем, пошкодженням обладнання, контейнерів, оснащення, спорядження, припасів або палива, яке знаходилося на борту повітряного судна та яке належить або орендоване Страхувальником;
- пов'язаних з вимогами про відшкодування шкоди, яка не пов'язана з експлуатацією повітряного судна, вказаного у договорі страхування;

6.2.10. будь-яка шкода, яка завдана або пов'язана безпосередньо зі знищеннем, пошкодженням чи ремонтом самого повітряного судна;

6.2.11. будь-яка шкода, яка завдана поза межами місця дії договору страхування;

6.2.12. факт завдання шкоди, настання або встановлення відповідальності Страхувальника або іншої особи, цивільна відповідальність якої застрахована, за заподіяну ними шкоду не визнаний судом або претензії третіх осіб не визнані Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована, обґрутованими, або якщо Страховик письмово не згоден з таким визнанням претензій (наприклад: відсутність мирової угоди).

6.3. Якщо інше не передбачено договором страхування, то:

- а) Страховик не несе відповідальності по договору страхування, який укладено на підставі цих Правил, за шкоду, яка завдана Страхувальником при експлуатації повітряного судна особам, які знаходяться у трудових відносинах із Страхувальником (крім членів екіпажу, якщо інше не передбачено договором страхування), під час виконання ними своїх службових обов'язків.
- б) Страховик не несе відповідальність та не відшкодовує збитки, що настали внаслідок подій, які мають ознаки страхового випадку та які відбулися з моменту закінчення строку дії документів, вказаних у пункті 9.3 цих Правил, чи з моменту призупинення їх дії (з моменту відновлення чи отримання нових документів, вказаних у пункті 9.3 цих Правил, Страховик несе відповідальність

по договору страхування в повному обсязі).

6.4. Страховий захист розповсюджується на страхові випадки, які настали в період дії договору страхування. Договором страхування може бути передбачено, що якщо страховий випадок виник у період дії договору страхування з причин, що мали місце або почали діяти до початку дії договору страхування, то відшкодування виплачується тільки в тому випадку, якщо ця умова прямо передбачена в договорі страхування, та виключно за умови, якщо Страхувальник доведе, що йому нічого не було відомо і не повинно було бути відомо про причини, що привели до настання цього страхового випадку, якщо інше не обумовлено договором страхування. Будь-які збитки чи завдана шкода, що виникли до початку дії договору страхування, але були виявлені тільки після його укладення, не відшкодовуються Страховиком.

6.5. Договором страхування можуть бути передбачені також інші випадки звільнення Страховика від обов'язку щодо виплати страхового відшкодування та інші виключення із страхових випадків і обмеження страхування, що не суперечать закону України.

6.6. Будь-яке з виключень чи обмежень, що передбачені у пунктах 6.1-6.5 цих Правил, може бути виключене при укладанні договору страхування за згодою сторін по договору страхування.

7. СТРАХОВІ ТАРИФИ ЗА ДОГОВОРАМИ СТРАХУВАННЯ

7.1. Страхові тарифи обчислюються Страховиком актуарно (математично) на підставі відповідної статистики настання страхових випадків. Розміри базових річних страхових тарифів наведено у Додатку № 1 до цих Правил. Конкретний розмір страховогого тарифу визначається в договорі страхування за згодою сторін.

7.2. Розмір страховогого платежу визначається шляхом множення страховогого тарифу (Додаток №1 до цих Правил) на страхову суму, що встановлена договором страхування.

7.3. Страховий платіж сплачується одноразово або частинами відповідно до умов договору страхування. Договором страхування може бути передбачено поетапну сплату страховогого платежу за визначені відповідні періоди страхування (періоди дії страховогого захисту).

7.3.1. Якщо це передбачено умовами договору страхування, то при сплаті страховогого платежу частинами Страховик несе зобов'язання за укладеним договором страхування лише в період, за який страховий платіж (його відповідна частина) сплачена.

7.4. Страхувальник може сплачувати страховий платіж готівкою в касу Страховика або шляхом перерахування коштів на поточний рахунок Страховика. При цьому, якщо інше не передбачено договором страхування, днем сплати страховогого платежу вважається день зарахування страховогого платежу на поточний рахунок Страховика.

7.5. Договір страхування може укладатися з використанням франшизи. В договорі страхування може бути встановлена умовна або безумовна франшиза.

7.6. Франшиза вираховується при настанні кожного страховогого випадку.

7.7. Франшиза встановлюється у відсотках від страхової суми чи суми завданої шкоди чи збитків або в абсолютному розмірі. Конкретний розмір франшизи встановлюється договором страхування.

7.8. Страхувальники згідно з укладеними договорами страхування мають право вносити платежі лише у грошовій одиниці України, а Страхувальник-нерезидент – у іноземній вільно конвертованій валюті або у грошовій одиниці України у випадках, передбачених чинним законодавством України. Якщо дія договору страхування поширюється на іноземну територію відповідно до укладених угод з іноземними партнерами, то порядок валютних розрахунків регулюється відповідно до вимог законодавства України про валютне регулювання.

8. СТРОК ТА МІСЦЕ ДІЇ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

8.1. Договір страхування укладається на строк 1 (один) рік, якщо інше не зазначено у договорі страхування. Договір страхування також може укладатися на окремий політ (рейс).

8.2. Договір страхування набирає чинності з моменту внесення першого страховогого платежу, якщо інше не передбачено договором страхування.

8.3. Договором страхування можуть бути передбачені страхові періоди (періоди дії страхового захисту), кожен з яких починає свою дію з моменту сплати чергового страхового платежу, якщо інше не зазначено у договорі страхування.

8.4. Дія договору страхування закінчується о 24-00 годині дати, що визначена у договорі страхування, як дата його закінчення, якщо інше не передбачено договором страхування.

8.5. Договором страхування може бути передбачено, що якщо договір страхування укладається на окремий політ (рейс), то:

8.5.1. Договір страхування набуває чинності за умови сплати Страхувальником страхового платежу в строки і обсягах, обумовлених договором страхування, з моменту початку руху повітряного судна вперед за рахунок власної тяги з місця виконання старту при зльоті або спробі зльоту, якщо інше не передбачено договором страхування;

8.5.2. Дія договору страхування закінчується після моменту приземлення (закінчення пробігу при посадці до повної зупинки повітряного судна та вимкнення двигуна) повітряного судна у аеропорту призначення, якщо інше не передбачено договором страхування.

8.6. Дія договору страхування розповсюджується на територію України, а також за її межі, якщо це передбачено договором страхування. Договором страхування може визначатись конкретне місце дії договору страхування або місцем дії договору страхування також може визначатись маршрут польоту (рейсу) повітряного судна, що вказується у договорі страхування.

8.6.1. Договором страхування також може передбачатись, що:

а) Договір страхування діє на території країн, зазначених у договорі страхування, якщо політ (рейс) здійснюється по міжнародному коридору польоту з дотриманням рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації (International Civil Aviation Organization, ICAO);

б) Відповіальність Страховика по договору страхування, що укладається на підставі цих Правил, розповсюджується виключно на час кожного польоту (рейсу). Разом з тим, якщо повітряне судно до моменту закінчення строку дії договору страхування знаходитьться в польоті (рейсі) або терпить лихоліття і потребує допомоги, договір страхування вважається продовженням до прибуття повітряного судна в пункт (аеропорт) призначення або здійснення посадки (аварійної посадки), якщо це передбачено договором страхування; в) Якщо інше не буде окремо передбачено умовами договору страхування, то дія договору

страхування не поширюється на польоти в країні або на території, де такі польоти заборонені, в тому числі згідно відповідних заборон таких країн або санкцій Організації Об'єднаних Націй (ООН).

9. ПОРЯДОК УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

9.1. Для укладання договору страхування Страхувальник подає Страховику письмову заяву за формою, встановленою Страховиком, або іншим чином заявляє про свій намір укласти договір страхування.

9.1.1. Одночасно із заявою Страхувальник надає інформацію та документи, які можуть мати істотне значення для оцінки страхового ризику.

9.1.2. Конкретний перелік документів, що подаються Страхувальником разом із заявою, визначається Страховиком.

9.2. При укладенні договору страхування Страховик має право запитати у Страхувальника баланс або довідку про фінансовий стан, підтверджені аудитором (аудиторською фірмою), та інші документи, необхідні для оцінки Страховиком страховогого ризику.

9.3. При укладання договору страхування Страхувальник повинен документально підтвердити Страховику наявність у Страхувальника або іншої особи, цивільна відповіальність якої застрахована, передбачених законодавством України відповідних чинних реєстраційних документів стосовно повітряного судна, яке вказується у договорі страхування, та документів, які допускають таке повітряне судно до експлуатації (наприклад: реєстраційне посвідчення, сертифікат типу, посвідчення про придатність до польотів (сертифікат льотної придатності) тощо), на весь час дії договору страхування.

9.4. Після укладання договору страхування надані Страхувальником документи становлять

невід'ємну його частину. Відповіальність за достовірність та повноту інформації, наданої Страхувальником Страховику при укладанні договору страхування, несе Страхувальник.

9.5. Страховик залишає за собою право перевірити достовірність наданих Страхувальником документів чи інформації. У разі встановлення того, що інформація чи документи, надані Страхувальником є недостовірними, Страховик має право відмовити Страхувальнику в укладанні договору страхування або вимагати його досрочового припинення згідно умов договору страхування.

9.6. Договір страхування може укладатись з умовою:

9.6.1. Страхування по «Першому страховому випадку», тобто з умовою, коли після настання першого страхового випадку договір страхування припиняє свою дію, якщо інше не буде обумовлено договором страхування;

9.6.2. Страхування по «Максимально можливої кількості страхових випадків», тобто з умовою, коли після настання граничної кількості страхових випадків, визначеної умовами договору страхування, такий договір страхування припиняє свою дію в цілому або у відношенні до страхових випадків, по яким настала відповідна кількість таких випадків, якщо інше не буде обумовлено договором страхування;

9.6.3. Страхування по «Максимально можливому збитку», тобто з умовою, коли в договорі страхування передбачається граничний розмір по кількості або по сумі виплат страхових відшкодувань, при досягненні якого договір страхування закінчує свою дію в цілому або у відношенні до страхових випадків, по яким здійснювалися виплати страхового відшкодування, якщо інше не буде обумовлено договором страхування.

9.7. Факт укладання договору страхування може посвідчуватися страховим свідоцтвом (полісом, сертифікатом), що є формою договору страхування.

9.8. В договорі страхування може бути передбачено, що окремі положення цих Правил не включаються в договір страхування і не діють в конкретних умовах страхування, або доповнюються іншими умовами за згодою сторін договору страхування.

9.9. Договір страхування може бути укладений у відповідності до умов Закону України «Про електронну комерцію».

9.10. Договір страхування може бути укладений відповідно до вимог Цивільного кодексу України шляхом пропозиції однієї сторони укласти договір (оферти) і прийняття пропозиції (акцепту) другою стороною. Порядок надання пропозиції та прийняття пропозиції встановлюється договором страхування.

10. УМОВИ ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ СТРАХУВАННЯ

10.1. Дія договору страхування припиняється та втрачає чинність за згодою сторін, а також у разі:

10.1.1. закінчення строку дії;

10.1.2. виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі;

10.1.3. несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені договором страхування строки. При цьому договір страхування вважається досрочно припиненим у випадку, якщо перший (або черговий) страховий платіж не був сплачений за письмовою вимогою Страховика протягом 10 (десяти) робочих днів з дня пред'явлення такої вимоги Страхувальнику, якщо інше не передбачено умовами договору страхування;

10.1.4. ліквідації Страхувальника-юридичної особи або смерті Страхувальника-фізичної особи чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 23 і 24 Закону України «Про страхування»;

10.1.5. ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України;

10.1.6. прийняття судового рішення про визнання договору страхування недійсним;

10.1.7. в інших випадках, передбачених законодавством України.

10.2. Дію договору страхування може бути досрочно припинено за вимогою Страхувальника або Страховика, якщо це передбачено умовами договору страхування. При цьому, якщо це передбачено умовами договору страхування, то дію договору страхування також може бути досрочно припинено у разі:

10.2.1. Якщо повітряне судно, вказане у договорі страхування, відчужується і власник не подав заяву про переоформлення договору страхування на нового власника такого повітряного судна або заяву на припинення дії договору страхування, такий договір страхування припиняється з дня відчуження такого повітряного судна;

10.2.2. Припинення права власності на вказане у договорі страхування повітряне судно, законного володіння або користування цим повітряним судном – з моменту припинення такого права власності, законного володіння чи користування;

10.2.3. Виплати страхового відшкодування по договору страхування, що був укладений з умовою по ліміту відповідальності Страховика щодо виплати страхового відшкодування «По першому страховому випадку».

10.3. Зміни, які відбуваються в страховому ризику після укладення договору страхування та які збільшують ступінь або обсяг відповідальності Страховика, дають йому право змінити умови страхування або нарахувати додатковий страховий платіж, якщо це передбачено договором страхування.

10.4. Про намір достроково припинити дію договору страхування будь-яка сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за 30 (тридцять) календарних днів до дати припинення дії договору страхування, якщо інше не передбачено договором страхування.

10.5. У разі дострокового припинення дії договору страхування за вимогою Страхувальника Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору страхування, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страховогого тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов договору страхування, то останній повертає Страхувальному сплачені ним страхові платежі повністю.

10.6. У разі дострокового припинення договору страхування за вимогою Страховика Страхувальному повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальним умов договору страхування, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії договору страхування, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи, визначених при розрахунку страховогого тарифу, фактичних виплат страхового відшкодування, що були здійснені за цим договором страхування.

10.7. Не допускається повернення коштів готівкою, якщо страхові платежі було здійснено в безготівковій формі, за умови дострокового припинення договору страхування.

10.8. Зміни та доповнення вносяться у договір страхування за згодою Страхувального та Страховика шляхом укладання додаткових угод, підписаних сторонами, і які стають невід'ємною частиною договору страхування. Порядок внесення змін та доповнень у договір страхування визначається умовами такого договору страхування.

10.9. Договором страхування може передбачатись застосування окремої процедури внесення змін до договору страхування за ініціативою Страховика або за ініціативою Страхувального в порядку, встановленому у такому договорі страхування.

11. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

11.1. Спори по договору страхування між Страхувальним (Вигодонабувачем) і Страховиком вирішуються шляхом переговорів.

11.2. Якщо сторони по договору страхування шляхом переговорів не дійшли згоди, то вирішення спорів здійснюється в порядку, встановленому законом України.

12. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРИН

12.1. Страховик має право:

12.1.1. перевіряти надану Страхувальним (Вигодонабувачем) інформацію, а також контролювати виконання (дотримання) вимог та умов договору страхування;

12.1.2. для з'ясування обставин, причин, розміру і характеру заданої шкоди або збитку, заподіяних внаслідок настання страхового випадку, та/або причин і наслідків настання страхового випадку проводити експертизи, розслідування, направляти запити у відповідні компетентні органи, що можуть володіти необхідною інформацією, а також самостійно з'ясовувати причини, обставини і наслідки страхового випадку та визначати розмір завданої шкоди або збитків, проводити власне розслідування;

12.1.3. вимагати внесення змін до умов договору страхування або сплати додаткового страхового платежу відповідно до збільшення страхового ризику, якщо йому стало відомо або він був повідомлений Страхувальником про обставини, що призводять до збільшення страхового ризику. Якщо Страхувальник (Вигодонабувач) заперечує проти зміни умов договору страхування або сплати додаткового страхового платежу відповідно до збільшення страхового ризику, Страховик має право досрочно припинити дію договору страхування згідно умов такого договору страхування;

12.1.4. у випадку подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей або неповної інформації про предмет договору страхування, Страховик має право досрочно припинити дію договору страхування або відмовити у виплаті страхового відшкодування, якщо це передбачено договором страхування;

12.1.5. відмовити в укладанні договору страхування у випадку ненадання Страхувальником документів, необхідних для укладання договору страхування;

12.1.6. відсторочити, якщо це передбачено договором страхування, прийняття рішення про здійснення або відмову в здійсненні страхового відшкодування письмово повідомивши про це Страхувальника (Вигодонабувача) у випадку:

12.1.6.1. якщо у нього (Страховика) є сумніви в правомірності одержання Страхувальником (Вигодонабувачем) або третіми особами страхового відшкодування – поки ведеться розслідування страхового випадку Страховиком та не будуть надані необхідні докази, отримані відповіді на запити від компетентних органів, але не більше як на 6 (шість) місяців;

12.1.6.2. якщо ведеться розслідування обставин страхового випадку або подій, які привели до страхового випадку, відповідними компетентними органами, – до отримання їх офіційних висновків (строк розслідування та складання офіційних висновків визначається компетентними органами);

12.1.6.3. якщо відповідними органами порушено кримінальне провадження проти Страхувальника (Вигодонабувача) або його представника і ведеться розслідування обставин, що привели до завдання шкоди та/або настання страхового випадку – до винесення судом вироку чи закриття провадження;

12.1.6.4. якщо ведеться судове провадження по справі, що має пряме відношення до предмету страхування та/або причин настання страхового випадку, – до закінчення провадження по справі і прийняття судового рішення;

12.1.6.5. в інших випадках, передбачених договором страхування;

12.1.7. вимагати від Страхувальника (Вигодонабувача) чи його представників або третіх осіб, яким завдано шкоду, документи та інформацію (в тому числі фінансову або яка є комерційною таємницею), необхідні для встановлення факту страхового випадку, обставин та причин його виникнення, характеру та розміру завданої шкоди або заподіяних збитків, а також перевіряти надану інформацію та документацію;

12.1.8. в будь-який час оглядати місце настання подій, що привела до завдання шкоди, а також за свій рахунок проводити або направляти на огляд і обстеження третіх осіб, яким завдано шкоду, або їх пошкоджене майно, якому було завдано шкоду. Якщо це передбачено умовами договору страхування, то Страховик має право відмовити у виплаті страхового відшкодування у разі, коли Страхувальник або треті особи, яким завдано шкоду, перешкоджають йому у здійсненні вищезазначених дій;

12.1.9. за власною ініціативою і за свої кошти розпочати розслідування обставин настання подій, що може бути визнана страховим випадком, залучати експертів до розслідування обставин настання такої події та її наслідків (дані дії не є фактом визнання Страховиком події страховим випадком);

- 12.1.10. давати письмові розпорядження і рекомендації при настанні страхового випадку, які є обов'язковими для Страхувальника (дані дії не є фактом визнання Страховиком події страховим випадком, а надані Страховиком письмові розпорядження та рекомендації Страхувальнику не можуть розглядатися Страхувальником, як визнання Страховиком події, що сталася, страховим випадком та не є обов'язком Страховика виплатити страхове відшкодування);
- 12.1.11. виступати на стороні Страхувальника у випадку пред'явлення до нього претензій третіми особами за будь-яку шкоду, що завдана внаслідок експлуатації повітряного судна Страхувальника, яке вказане у договорі страхування, або у випадку пред'явлення цими особами позову до суду, де Страхувальник є відповідачем;
- 12.1.12. змінити умови або достроково припинити договір страхування відповідно до умов договору страхування та закону України;
- 12.1.13. відмовити у виплаті страхового відшкодування або зменшити його розмір у випадках, передбачених договором страхування;
- 12.1.14. вимагати повернути Страховику одержане страхове відшкодування (або його відповідну частину), якщо після його виплати виявиться така обставина, що повністю або частково позбавляє Страхувальника (Вигодонабувача) або третіх осіб права на страхове відшкодування;
- 12.1.15. вимагати повернення виплаченого страхового відшкодування або його частини у випадку одержання Страхувальником (Вигодонабувачем) або третіми особами відшкодування завданої шкоди від особи, винної в завданні такої шкоди, або від іншої особи; 12.1.16. встановлювати та змінювати розмір страховогого тарифу;
- 12.1.17. вимагати від Страхувальника усувати, протягом узгодженого зі Страховиком строку, обставини, які помітно підвищують страховий ризик, про необхідність усунення яких Страховик письмово сповіщає Страхувальника, а також сплатити додатковий страховий платіж за підвищення страховогого ризику.

12.2. Страховик зобов'язаний:

- 12.2.1. ознайомити Страхувальника з умовами та правилами страхування;
- 12.2.2. протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання страховогого випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення виплати страхового відшкодування;
- 12.2.3. при настанні страховогого випадку здійснити виплату страхового відшкодування у передбачений договором страхування строк. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення виплати страхового відшкодування шляхом сплати неустойки (штрафу, пені), розмір якої визначається умовами договору страхування або законом;
- 12.2.4. відшкодувати витрати, понесені Страхувальником при настанні страховогого випадку щодо запобігання або зменшення збитків, якщо це передбачено умовами договору страхування;
- 12.2.5. за заявою Страхувальника у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, або збільшення вартості майна переукласти з ним договір страхування;
- 12.2.6. не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених законом.

12.3. Страхувальник має право:

- 12.3.1. на виплату страхового відшкодування на умовах договору страхування при настанні страховогого випадку в розмірі завданої шкоди в межах страхової суми (ліміту відповідальності);
- 12.3.2. при укладанні договорів страхування призначати фізичних осіб або юридичних осіб (Вигодонабувачів), які можуть зазнати збитків у результаті настання страховогого випадку, для отримання страховогого відшкодування, а також замінювати їх до настання страховогого випадку, якщо інше не передбачено договором страхування;
- 12.3.3. отримати дублікат договору страхування у випадку його втрати (після видачі дубліката втрачений примірник договору страхування вважається недійсним); 12.3.4. ініціювати внесення змін до договору страхування;
- 12.3.5. достроково припинити договір страхування відповідно до умов договору страхування та закону України;
- 12.3.6. оскаржити в судовому порядку рішення Страховика про відмову у виплаті страхового відшкодування.

12.4. Страхувальник зобов'язаний, якщо це передбачено договором страхування:

12.4.1. своєчасно вносити страхові платежі;

12.4.2. при укладанні договору страхування надати інформацію Страховикові про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику;

12.4.3. при укладанні договору страхування повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо цього предмета договору страхування;

12.4.4. вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

12.4.5. повідомити Страховика про настання страхового випадку в строк, передбачений умовами страхування;

12.4.6. виконувати умови договору страхування та цих Правил у повному обсязі;

12.4.7. письмово повідомити Страховика про те, що завдана шкода або заподіянний збиток в повному обсязі або частково відшкодовані особою, винною в настанні страхового випадку та/або завданні шкоди чи заподіянні збитків, або іншою третьою особою, але в будь-якому разі не пізніше 2 (двох) робочих днів з моменту, коли Страхувальнику (його представнику) стало відомо, або повинно було стати відомо про це, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.8. відповідно до договору страхування при настанні страхового випадку виконати відповідні умови такого договору страхування, надати Страховику необхідні документи, які засвідчують факт настання страхового випадку і розмір заподіяної шкоди або завданого збитку, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.9. відповідно до договору страхування надавати Страховику (його представнику) всю необхідну допомогу для встановлення причин настання страхового випадку та необхідні повні відповіді на його запитання, а також при необхідності та на вимогу Страховика забезпечити безперешкодний доступ Страховика (його представника) до документації, яка безпосередньо пов'язана з страховим випадком або договором страхування, та документів, які мають значення і відношення для визначення обставин, характеру та розміру заподіяної шкоди чи завданого збитку або настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.10. відповідно до договору страхування при настанні страхового випадку вжити заходів для одержання відповідних документів, що підтверджують страховий випадок, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.11. виконувати вказівки, розпорядження і рекомендації Страховика або його уповноважених представників при настанні страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.12. сприяти Страховику в судовій справі про відшкодування збитків по страховому випадку, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.13. повідомити Страховика про судовий процес, що розпочатий по відношенню до Страхувальника (Вигодонабувача), його представників або інших третіх осіб, що має безпосереднє або опосередковане відношення до страхового випадку, але в будь-якому разі не пізніше 2 (двох) робочих днів з моменту, коли Страхувальнику (його представнику) стало відомо або повинно було стати відомо про це, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.14. усувати, протягом узгодженого зі Страховиком строку, обставини, які помітно підвищують страховий ризик, про необхідність усунення яких Страховик письмово сповіщає Страхувальника, а також сплатити додатковий страховий платіж за підвищення страхового ризику, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.15. надати можливість Страховику (його представнику), на його вимогу, провести огляд місця настання подій, що привела до настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.16. повідомити Страховика про отримані претензії або позови від третіх осіб, які були пред'явлена Страхувальному в зв'язку з настанням подій, що може бути визнана страховим випадком, але в будь-якому разі не пізніше 2 (двох) робочих днів з моменту, коли Страхувальному (його представнику) стало відомо або повинно було стати відомо про це, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.17. мати передбачені законодавством України відповідні чинні реєстраційні документи стосовно повітряного судна, вказаного у договорі страхування, та документи, які допускають таке повітряне судно до експлуатації (реєстраційне посвідчення, сертифікат типу, посвідчення про придатність до польотів (сертифікат льотної придатності) тощо), на весь час дії договору страхування, а також допускати до польотів (рейсів) лише тих членів екіпажу повітряного судна, які мають відповідні чинні документи на право виконувати польоти або на їх допуск до польоту (свідоцтво авіаційного персоналу, льотне свідоцтво члену екіпажу, свідоцтво пілота, медичне свідоцтво (сертифікат) тощо);

12.4.18. дотримуватись інструкцій по зберіганню, експлуатації та технічному обслуговуванню повітряного судна, яке вказано у договорі страхування, утримувати таке повітряне судно у справному стані та використовувати тільки за прямим призначенням, а також дотримуватися авіаційних правил, відповідних правил повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажу і пошти, відповідних норм та правил безпеки польотів, що встановлені міжнародним законодавством або законодавством України, виконувати вказівки компетентних органів, що стосується безпеки польотів, правил пожежної безпеки, правил техніки безпеки, правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та ідкими речовинами або радіоактивними матеріалами та інших відповідних правил, що стосуються безпеки життедіяльності або застосовуються при експлуатації, зберіганні та обслуговуванні повітряного судна та які встановлені законодавством України, міжнародними угодами, конвенціями, що ратифіковані Україною, або відповідними уповноваженими органами тієї країни, у повітряному просторі або на території якої перебуває повітряне судно, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.19. у строк, передбачений договором страхування, письмово повідомити Страховика про заміну правовстановлюючих документів на вказане у договорі страхування повітряне судно, якщо інше не передбачено договором страхування;

12.4.20. протягом двох робочих днів з моменту, коли Страхувальнику (його представнику) стало відомо або повинно було стати відомо про такі обставини, повідомляти Страховика про зміни в умовах експлуатації і використання вказаного у договорі страхування повітряного судна, що виникли в період дії договору страхування, та в умовах, повідомлених Страховику при укладанні договору страхування, які впливають на збільшення страхового ризику, а саме: а)

передача повітряного судна в оренду, лізинг, заставу, прокат;

б) істотна зміна в характері використання і збереження повітряного судна (наприклад: проведення реконструкції та ремонту, що проводяться на повітряному судні; зміна цілей використання повітряного судна або функціонального призначення повітряного судна; зміна території польотів повітряного судна; передача повітряного судна у користування третіх осіб або при встановленні будь-якого обмеження щодо використання такого повітряного судна, в тому числі судовими або правоохоронними органами; інші, передбачені умовами договору страхування);

в) зміна власника повітряного судна;

г) інші фактори, що визначені умовами договору страхування.

12.5. Якщо це передбачено договором страхування, сторони по договору страхування зобов'язані відповідно до договору страхування своєчасно повідомляти одна одну про зміну місцезнаходження, організаційно-правової форми, банківських реквізитів та про інші зміни, що можуть вплинути на виконання ними своїх зобов'язань згідно з договором страхування, але в будь-якому разі не пізніше 10 (десяти) робочих днів з дня, коли сталися такі зміни, та повідомити нові реквізити, якщо інше не передбачено договором страхування.

12.6. Якщо Страхувальник-юридична особа припиняється і встановлюються його правонаступники, права та обов'язки Страхувальника переходят до правонаступника.

12.7. У разі визнання судом Страхувальника – фізичної особи недієздатним його права і обов'язки за договором страхування переходят до його опікуна. У разі визнання судом Страхувальника-фізичної особи обмежено дієздатним він здійснює свої права і обов'язки Страхувальника за договором страхування лише за згодою піклувальника.

12.8. Умовами договору страхування за згодою сторін договору страхування можуть бути передбачені також інші права і обов'язки Страховика та Страхувальника, що не суперечать закону України.

13. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ ТА РОЗМІР ЗБІТКІВ

13.1. Під час дії договору страхування Страхувальник повинен письмово повідомляти Страховика про всі отримані та заявлені претензії чи позови від третіх осіб, які були пред'явлена Страхувальнику в зв'язку з настанням подій, що може бути в подальшому визнана Страховиком страховим випадком згідно умов договору страхування. При цьому такі повідомлення не є повідомленнями про настання страховогого випадку згідно умов пункту 13.2 цих Правил, якщо інше не передбачено договором страхування.

13.1.1. Якщо інше не передбачено договором страхування, то при одержанні претензії чи позову від третіх осіб Страхувальник (його представник) повинен:

13.1.1.1. В день надходження зареєструвати таку претензію чи позов;

13.1.1.2. Не пізніше 24 годин (якщо інший строк не передбачено договором страхування) з моменту одержання претензії чи позову:

а) письмово повідомити Страховика про деталі такої претензії чи позову, включаючи дату їх одержання, а також про:

- причину, місце та час настання події, що привела до претензії чи позову;

- імена (найменування) та адреси усіх осіб, яким заподіяно шкоду, а також свідків події, що привела до претензії чи позову;

- характер шкоди, яка завдана;

- розмір заявленої претензії чи позову або орієнтовний розмір завданої шкоди;

- іншу інформацію, яка відома Страхувальнику чи яка наявна у Страхувальника;

б) відправити на адресу Страховика копію отриманої претензії чи позову, а також копії інших наявних у Страхувальника в зв'язку з цим документів: супроводжувальних чи інших листів, розпоряджень суду, судових сповіщень, повідомлень чи повісток або будь-яких інших юридичних документів, отриманих у зв'язку з претензією чи позовом.

13.1.2. Претензії чи позови від третіх осіб, про які було повідомлено Страховика згідно умов пункту 13.1 Правил, приймаються Страховиком до уваги тільки тоді, коли такі претензії чи позови були отримані та заявлені протягом строку дії договору страхування або протягом розширеного періоду для повідомлення про заявлену Страхувальнику претензію чи позов від третіх осіб, якщо такий строк надається Страхувальнику Страховиком відповідно до умов пункту 13.1.3 цих Правил та якщо інше не передбачено договором страхування.

13.1.3. Договором страхування, що укладається на підставі цих Правил, може бути передбачено, що Страховик може надати Страхувальнику розширеній період для повідомлення про заявлену Страхувальнику претензію чи позов від третіх осіб. Цей період не може бути більше одного року від дати закінчення дії договору страхування і застосовується тільки відносно претензій чи позовів, що виникають із факту настання події, яка мала місце протягом строку дії договору страхування, якщо інше ним не передбачено.

13.1.3.1. Розширеній період для повідомлення про заявлену Страхувальнику претензію чи позов від третіх осіб може надаватись:

- якщо Страховик за своєї ініціативи припиняє дію договору страхування з будь-яких причин, за винятком несплати Страхувальником страхового платежу по договору страхування;

- якщо Страховик або Страхувальник відмовляється продовжити дію договору страхування;

- в інших випадках, що прямо передбачені договором страхування.

13.1.3.2. Розширеній період для повідомлення про заявлену Страхувальнику претензію чи позов від третіх осіб не є подовженням строку дії договору страхування, не змінює обсягу страховогого захисту по договору страхування і не забезпечує додаткових лімітів відшкодування по такому договору страхування.

13.2. Якщо інше не передбачено умовами договору страхування, то при настанні страховогого випадку або події, яку можна класифікувати за договором страхування як страховий випадок, Страхувальник (його представник), якщо це передбачено договором страхування, зобов'язаний:

13.2.1. Повідомити Страховика про настання страховогого випадку протягом 2 (двох) робочих днів, якщо інший строк не передбачено договором страхування, з дня настання страховогого випадку (у

будь-якій формі та будь-яким доступним способом) та протягом цього ж строку подати Страховику письмову заяву-повідомлення про страховий випадок (за формою, встановленою Страховиком, або у довільній формі, якщо такої форми не встановлено) з докладним викладенням усіх відомих йому обставин, якщо інше не передбачено договором страхування;

13.2.2. Якщо цього потребують обставини та наслідки настання страхового випадку, не пізніше 24 годин з моменту настання страхового випадку або з моменту, коли Страхувальнику (його представнику) стало відомо або повинно було стати відомо про таку подію чи подію, що призвела до настання страхового випадку, якщо інший строк не передбачено договором страхування, повідомити відповідні компетентні органи чи служби, які уповноважені розслідувати та/або реагувати на дану подію (наприклад, відповідні підрозділі Державної авіаційної служби України, відповідні органи Міністерства внутрішніх справ України (Національної поліції), відповідні служби Державної служби України з надзвичайних ситуацій, пожежно-рятувальні служби, заклади охорони здоров'я тощо або відповідні органи інших держав, в разі настання події за межами України), та забезпечити наявність документів, що підтверджують настання страхового випадку, його причини та розмір заподіяної шкоди або завданіх збитків, якщо інше не передбачено договором страхування; 13.2.3. Вжити всіх можливих заходів для одержання відповідних документів, що підтверджують страховий випадок, а також для з'ясування причин та наслідків страхового випадку;

13.2.4. Забезпечити представнику Страховика можливість безперешкодного огляду пошкодженого повітряного судна (його залишків), з'ясування причин, розмірів завданіх збитків, а також забезпечити участь представника Страховика в будь-яких комісіях, створюваних для встановлення причин і визначення обставин авіаційної події чи інциденту з повітряним судном або іншої події, визначеної умовами договору страхування, а також розміру завданої шкоди чи заподіяного збитку третім особам, якщо інше не передбачено договором страхування;

13.2.5. Незалежно від повідомлення про настання страхового випадку повідомити Страховика про: - проведення компетентними органами чи службами розслідування, відкриття кримінального провадження, накладення арешту, штрафу й тому подібних заходів – не пізніше 24 годин (якщо інший строк не передбачено договором страхування) з моменту, коли Страхувальнику (його представнику) стало відомо або повинно було стати відомо про це, якщо інше не передбачено договором страхування; - відкриття відносно Страхувальника (його представників) судового провадження – не пізніше 24 годин (якщо інший строк не передбачено договором страхування) з моменту, коли Страхувальнику (його представнику) стало відомо або повинно було стати відомо про це, якщо інше не передбачено договором страхування; - будь-які можливі майбутні судові справи, розслідування, подані позови, проведення дізнань і розслідувань подій із смертельним випадком або по цивільних справах, про які стало відомо Страхувальнику (його представнику), – не пізніше 24 годин (якщо інший строк не передбачено договором страхування) з моменту, коли Страхувальнику (його представнику) стало відомо або повинно було стати відомо про це, якщо інше не передбачено договором страхування;

13.2.6. Не робити пропозицій про добровільне відшкодування завданої шкоди, не обіцяти, не визнавати в частині, або в цілому своєї відповідальності без письмової згоди Страховика. Ні Страхувальник, ні будь-яка інша особа, яка діє від його імені, не повинні вступати у переговори, визнавати або відхиляти будь-який позов та/або претензію та відшкодовувати завдану шкоду без попереднього одержання повноважень на те від Страховика, якщо інше не передбачено договором страхування. Страхувальник та будь-яка інша особа, яка діє від його імені, повинні письмово інформувати Страховика про будь-які судові або виконавчі документи, що мають відношення до страхового випадку, відразу ж по їх отриманню, але не пізніше, як через 24 години (якщо інший строк не передбачено договором страхування) після їх отримання, якщо інше не передбачено договором страхування;

13.2.7. Надати Страховику всю доступну Страхувальному інформацію і документацію, яка підтверджує настання страхового випадку, необхідна для виплати страхового відшкодування та яка дозволить Страховику зробити висновок щодо причин, дій і наслідків страхового випадку, про характер та розмір завданої шкоди;

13.2.8. Вжити всіх можливих та доцільних заходів для зменшення можливих збитків та сприяти Страховику в судовій справі, що стосується страхового випадку, а також сприяти Страховику в розслідуванні причин та наслідків страхового випадку;

13.2.9. Виконувати вказівки, розпорядження і рекомендації Страховика або його уповноважених представників при настанні страхового випадку;

13.2.10. Виконувати інші дії при настанні страхового випадку, які передбачені цими Правилами та/або договором страхування.

13.3. Якщо це передбачено договором страхування, то в разі, якщо Страхувальник, який є фізичною особою, не може у зв'язку зі станом здоров'я здійснити заходи, що передбачені пунктом 13.2 цих Правил, то їх повинна виконати особа, що є законним представником Страхувальника-фізичної особи або інша його довірена особа, якщо інше не передбачено договором страхування.

13.4. В залежності від умов страхування за конкретним договором страхування за згодою сторін такого договору страхування в ньому можуть бути передбачені інші, ніж вказані у пункті 13.2 Правил, умови щодо дій Страхувальника у разі настання страхового випадку. При цьому відповідний перелік таких дій визначається в умовах такого договору страхування.

13.5. Якщо інше не передбачено договором страхування, то для отримання страхового відшкодування, крім письмового повідомлення про страховий випадок, Страхувальник (Вигодонабувач) або треті особи повинні надати Страховику заяву про виплату страхового відшкодування (пункт 13.7 цих Правил) та наступні документи, що підтверджують настання страхового випадку, розмір завданої шкоди або заподіянного збитку та є необхідними для виплати страхового відшкодування:

13.5.1. договір страхування;

13.5.2. претензії чи позови третіх осіб та всі документи, що додаються до них, в тому числі листування із заявником претензії чи позивачем, рішення судів, в т.ч. про стягнення на користь третіх осіб зі Страхувальника сум, в які оцінюється заподіяна їм шкода, або рішення судів, за якими виникає обов'язок Страхувальника відшкодувати шкоду, завдану третьій особі, та/або які містять суми, що підлягають відшкодуванню в зв'язку з цим;

13.5.3. договір (угода, контракт) пов'язаний із діяльністю Страхувальника при експлуатації повітряного судна, який було укладено ним із третьою особою, яка подала претензію чи позов – за наявності такого договору (угоди, контракту);

13.5.4. документи, що пов'язані з експлуатацією повітряного судна: а) копія сертифікату льотної придатності; б) копія завдання на політ (рейс);

в) документи реєстрації події з повітряним судном;

г) інші відповідні документи, що пов'язані з експлуатацією повітряного судна та передбачені умовами договору страхування;

13.5.5. письмове пояснення капітана повітряного судна (особи, яка керувала повітряним судном) за вимогою Страховика, в якому відображаються:

а) час і місце події, яка привела до настання страхового випадку;

б) повітряні судна та інші об'єкти, які причетні до події, яка привела до настання страхового випадку;

в) докладний опис обставин та умов, за яких трапилася подія, яка привела до настання страхового випадку: характер польоту, стан повітряного судна, гідрометеорологічні фактори, причетні особи тощо;

г) технічні засоби, що застосовувалися при ліквідації наслідків такої події;

і) характер пошкоджень, які отримані повітряним судном та/або завдані майну третіх осіб, а також характер шкоди, завданої життю, працездатності або здоров'ю третіх осіб;

д) інші відомості, які може повідомити капітан повітряного судна або які буде додатково вимагати надати Страховик відносно настання авіаційної події чи інциденту з повітряним судном;

13.5.6. копію кваліфікаційних документів екіпажу повітряного судна, видані відповідними компетентними службами (свідоцтва пілотів та додатки до них, медичні сертифікати тощо);

13.5.7. документи щодо розміру завданої шкоди та її підтвердження:

а) перелік пошкодженого майна третіх осіб; фотографії втраченого, пошкодженого та/або

- знищеного майна;
- б) документи, складені спеціально уповноваженими на такі дії організаціями, які підтверджують фактичний розмір заподіяних збитків чи завданої шкоди (акт оцінки чи експертизи, експертний висновок, що містить відомості про розмір завданих збитків та/або заподіяної шкоди, тощо);
- в) документи, які підтверджують витрати на ремонт чи відновлення майна третіх осіб та які повинні містити повний перелік матеріалів та робіт, що необхідні для ремонту (відновлення) такого майна, із зазначенням вартості необхідних матеріалів та робіт (наприклад, такими документами можуть бути: виставлені рахунки на оплату робіт по ремонту або відновленню майна, акти виконаних робіт, квитанції, рахунки-фактури (інші платіжні документи), що підтверджують витрати на ремонт (відновлення) майна тощо (рахунки з ремонтних підприємств, організацій, платіжні документи тощо));
- г) інші відповідні документи, що підтверджують розмір завданого збитку чи заподіяної шкоди;
- 13.5.8. документи, що підтверджують витрати, понесені Страхувальником з метою запобігання або зменшення розміру завданої шкоди, якщо відшкодування таких витрат передбачено договором страхування;
- 13.5.9. документ, що підтверджує факт оплати претензії чи позову Страхувальником у разі їх оплати Страхувальником самостійно (якщо оплата претензії чи позову самостійно Страхувальником письмово погоджена Страховиком);
- 13.5.10. протоколи, постанови, рішення, акти, вироки, видані відповідними компетентними (уповноваженими) державними органами чи посадовими особами інших організацій, підприємств чи установ, у яких зазначені обставини і причини виникнення страхового випадку та розмір завданої шкоди або заподіяних збитків;
- 13.5.11. документи закладів охорони здоров'я, медичні та інші документи, що підтверджують нанесення шкоди життю, працездатності або здоров'ю третіх осіб (наприклад: виписки із історії хвороби, листок непрацездатності або довідка із зазначенням дати звернення до закладу охорони здоров'я, що засвідчує строк тимчасової непрацездатності або строк лікування, тощо);
- 13.5.12. копію документів, які засвідчують особу Страхувальника, третіх осіб чи їх спадкоємців та підтверджують їх законні права, а за вимогою Страховика пред'явити оригінали таких документів;
- 13.5.13. інші документи, що підтверджують настання страхового випадку, розмір завданої шкоди та є необхідними для виплати страхового відшкодування, за вимогою Страховика, якщо це передбачено договором страхування.
- 13.6. Копії документів, що подаються Страховику, повинні бути засвідчені у встановленому законом України порядку. Конкретний перелік документів, відповідно до пункту 13.5 цих Правил, на підставі яких здійснюється виплата страхового відшкодування, визначається Страховиком при з'ясуванні причин і обставин страхового випадку та розміру завданої шкоди або заподіяних збитків, якщо це передбачено договором страхування.
- 13.7. Заява про виплату страхового відшкодування та документи, які зазначені у пункті 13.5 цих Правил, подаються Страховику не пізніше 30 (тридцяти) календарних днів з дати настання страхового випадку, якщо інше не передбачено договором страхування. Якщо документи, які зазначені у пункті 13.5 цих Правил, видаються відповідними компетентними органами, установами чи організаціями, та не можуть бути надані у такий строк Страховику, то такі документи надаються Страховику окремо, не пізніше 2 (двох) робочих днів з дня їх отримання Страхувальником (Вигодонабувачем) або третіми особами від таких компетентних органів, установ чи організацій, якщо інше не передбачено договором страхування.
- 13.7.1. Заява про виплату страхового відшкодування подається Страховику за формою, що встановлена Страховиком, або, якщо ним такої форми не встановлено, у довільній формі.
- 13.8. Несвоєчасне або не в повному обсязі подання документів, що підтверджують настання страхового випадку, розмір завданої шкоди або заподіяних збитків та є необхідними для виплати страхового відшкодування, може бути підставою для відмови у виплаті страхового відшкодування, якщо це передбачено договором страхування.
- 13.9. У відношенні до кожного страхового випадку по договору страхування за згодою сторін може бути передбачена заміна переліку всіх або частини документів, що підтверджують настання страхового випадку (пункт 13.5 цих Правил) в залежності від конкретних обставин страхового

випадку. Страховик має право звільнити Страхувальника (Вигодонабувача) або третіх осіб від обов'язку надавати частину документів із вищезазначеного переліку документів чи зобов'язати надати інші документи, що не передбачені переліком пункту 13.5 цих Правил, але які містять інформацію про причини та/або обставини страхового випадку та необхідні для прийняття рішення щодо здійснення виплати страхового відшкодування, якщо це передбачено договором страхування.

13.10. Обов'язок надання документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір завданої шкоди або заподіяних збитків, покладається на Страхувальника (Вигодонабувача) або іншу третю особу, яка матиме право на отримання страхового відшкодування згідно умов договору страхування.

14. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

14.1. Виплата страхового відшкодування здійснюється згідно з умовами договору страхування на підставі письмової заяви про виплату страхового відшкодування Страхувальника, Вигодонабувача або третіх осіб, які набули право на отримання страхового відшкодування згідно умов договору страхування, та страхового акту, складеного Страховиком.

14.2. Виплата страхового відшкодування здійснюється відповідно до умов договору страхування в розмірі завданої шкоди або заподіянного збитку, який визначається Страховиком на підставі отриманих документів (розділ 13 цих Правил), але не більше страхової суми та відповідних лімітів відповідальності, що встановлені договором страхування, а також з урахуванням положень пунктів 14.3-14.15 цих Правил та інших умов цих Правил та/або договору страхування.

14.3. Згідно умов договору страхування страхове відшкодування може бути здійснено Страхувальнику – після фактичної оплати ним (за згодою Страховика) претензій чи позовів, отриманих від третіх осіб, але якщо це прямо передбачено договором страхування, або безпосередньо Вигодонабувачу, якщо це передбачено договором страхування, або третім особам, яким нанесено шкоду та які заявили претензії чи подали позови до Страхувальника.

14.4. Якщо інше не передбачено договором страхування, то розмір страхового відшкодування визначається з урахуванням наступних умов:

14.4.1. Договором страхування може бути передбачено, що виплата страхового відшкодування здійснюється з урахуванням наступних умов:

- При зверненні третіх осіб, які заявили претензії Страхувальнику, до суду, визначення розміру страхового відшкодування здійснюється на підставі рішення суду, але не більше розміру страхової суми та лімітів відповідальності, що зазначені у договорі страхування.

- При досудовому врегулюванні претензій третіх осіб (претензії третіх осіб визчані Страхувальником обґрутованими та, за умови, якщо Страховик письмово згоден з таким визнанням претензій (наприклад: мирова угода)), визначення розміру страхового відшкодування здійснюється Страховиком на підставі отриманих документів (розділ 13 цих Правил), що підтверджують настання страхового випадку, розмір заданої шкоди та є необхідними для виплати страхового відшкодування, але не більше розміру страхової суми та лімітів відповідальності, що зазначені у договорі страхування.

14.4.2. У випадку, якщо Страхувальник самостійно, за письмовою згодою Страховика, компенсує заподіяну ним шкоду (виплатить відшкодування) третім особам у необхідному розмірі, то виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком безпосередньо Страхувальнику після надання ним Страховику відповідних документів, що підтверджують таку компенсацію (виплату) та її розмір, але в будь-якому разі не більше розміру страхової суми та лімітів відповідальності, що зазначені у договорі страхування. При цьому, якщо Страховик письмово погодив відшкодування завданої шкоди третій особі Страхувальником самостійно, то Страхувальник повинен письмово інформувати Страховика про всі виплачені ним третій особі суми відшкодування, які за умовами договору страхування підлягають відшкодуванню Страховиком, але в будь-якому разі не пізніше 2 (двох) робочих днів з моменту такої виплати.

14.4.3. Договором страхування може бути передбачено наступний порядок розрахунку розміру страхового відшкодування для третіх осіб:

14.4.3.1. У випадку завдання шкоди життю та здоров'ю третіх осіб, які є фізичними особами:

а) У випадку смерті – в розмірі 100%, якщо інший розмір не передбачено умовами договору страхування, від відповідної страхової суми або відповідного ліміту відповідальності, що встановлені умовами договору страхування;

б) У випадку встановлення інвалідності (первинного встановлення постійної непрацездатності):

- При встановленні І групи – в розмірі 100%, якщо інший розмір не передбачено умовами договору страхування, від відповідної страхової суми або відповідного ліміту відповідальності, що встановлені умовами договору страхування;

- При встановленні ІІ групи – в розмірі 70%, якщо інший розмір не передбачено умовами договору страхування, від відповідної страхової суми або відповідного ліміту відповідальності, що встановлені умовами договору страхування;

- При встановленні ІІІ групи – в розмірі 50%, якщо інший розмір не передбачено умовами договору страхування, від відповідної страхової суми або відповідного ліміту відповідальності, що встановлені умовами договору страхування; в) У випадку тимчасової непрацездатності (для працюючої особи) – в розмірі 0,5%, якщо інший

розмір не передбачено умовами договору страхування, від відповідної страхової суми або відповідного ліміту відповідальності, що встановлені умовами договору страхування, за кожний день тимчасової непрацездатності, але в цілому не більше, ніж за 180 (сто вісімдесят) календарних днів безперервної тимчасової непрацездатності, якщо інший строк не буде передбачено умовами договору страхування; г) У випадку тимчасової непрацездатності (для непрацюючої особи) – в розмірі 0,25%, якщо інший

розмір не передбачено умовами договору страхування, від відповідної страхової суми або відповідного ліміту відповідальності, що встановлені умовами договору страхування, за кожний день тимчасової непрацездатності, але в цілому не більше, ніж за 90 (дев'яносто) календарних днів безперервної тимчасової непрацездатності, якщо інший строк не буде передбачено умовами договору страхування; г) У випадку тимчасової непрацездатності (для самозайнятої особи) – в розмірі 0,75%, якщо інший

розмір не передбачено умовами договору страхування, від відповідної страхової суми або відповідного ліміту відповідальності, що встановлені умовами договору страхування, за кожний день тимчасової непрацездатності, але в цілому не більше, ніж за 180 (сто вісімдесят) календарних днів безперервної тимчасової непрацездатності, якщо інший строк не буде передбачено умовами договору страхування;

14.4.3.2. У випадку завдання шкоди майну третіх осіб:

а) У випадки знищення майна – в розмірі дійсної вартості знищованого майна на момент настання страхового випадку за вирахуванням дійсної вартості залишків такого майна, які придатні для подальшого використання або реалізації, якщо інше не буде передбачено умовами договору страхування, та здійснюється в межах відповідної страхової суми або відповідного ліміту відповідальності, що встановлені умовами договору страхування. При цьому визначення дійсної вартості знищованого майна або його залишків здійснюється незалежним експертом, якщо інше не буде передбачено умовами договору страхування; б) У випадки пошкодження майна – в розмірі документально підтверджених витрат, необхідних та

здійснених для приведення такого майна до стану, в якому воно перебувало на момент настання страхового випадку, якщо інше не буде передбачено умовами договору страхування, та здійснюється в межах відповідної страхової суми або відповідного ліміту відповідальності, що встановлені умовами договору страхування.

14.4.4. Виплата страхового відшкодування може проводитись в іншому порядку, передбаченому договором страхування.

14.5. Конкретні умови виплати страхового відшкодування можуть встановлюватись на підставі цих Правил договором страхування за згодою сторін договору страхування в залежності від умов страхування, обраних при укладанні договору страхування, або в порядку, визначеному у самому договорі страхування.

14.6. Для визначення розміру страхового відшкодування Страховик може залучати незалежного експерта для оцінки завданої шкоди третім особам. Оплата експертизи проводиться за рахунок

Страховика. Страховик не відшкодовує витрати на експертизу, якщо вона була замовлена Страхувальником без узгодження із Страховиком.

14.7. Страхове відшкодування виплачується лише в розмірі завданої шкоди або завданих збитків і не може перевищувати страхової суми та лімітів відповідальності, що зазначені у договорі страхування.

14.8. В усіх випадках остаточний розмір страхового відшкодування розраховується з урахуванням франшизи, встановленої договором страхування. Виплата страхового відшкодування не здійснюється, якщо доведений (обґрунтований) розмір завданої шкоди або завданих збитків менший чи дорівнює розміру франшизи, встановленої договором страхування. Договором страхування можуть передбачатись умови, коли франшиза не застосовується при настанні страхових випадків незалежно від її розміру, або умови, коли розмір франшизи зменшується чи збільшується в залежності від обставин настання страхового випадку. Такі умови та обставини визначаються в договорі страхування.

14.9. Виплата страхового відшкодування не проводиться, якщо завдання шкоди або заподіяння збитків не зумовлено страховим випадком.

14.10. Страхове відшкодування сплачується із вирахуванням сум, одержаних в порядку відшкодування заподіяної шкоди від осіб, відповідальних за завдання такої шкоди, чи інших осіб. У випадку, коли це відшкодування отримано після одержання від Страховика страхового відшкодування, то страхове відшкодування (його частина), яке виплачено Страховиком, повинно бути повернене його отримувачем на поточний рахунок Страховика в розмірі, що відповідає розміру отриманого ним відшкодування від осіб, відповідальних за завдану шкоду, протягом 5 (п'яти) робочих днів з моменту отримання зазначеного відшкодування, якщо інше не передбачено договором страхування.

14.11. Якщо при укладанні договору страхування Страхувальнику надано розстрочку на внесення страхового платежу, то Страховик при виплаті страхового відшкодування має право утримати невнесену частину страхового платежу, але якщо інше не передбачено договором страхування. Договором страхування може бути передбачено, що у разі внесення Страхувальником страхового платежу не в повному обсязі, страхове відшкодування розраховується пропорційно розміру внесеного страхового платежу на момент настання страхового випадку.

14.12. Якщо розмір фактично завданої Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована, шкоди третім особам перевищує розмір страхового відшкодування, розрахованого згідно умов договору страхування, то різниця між розміром фактично завданої Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована, шкоди третім особам та розміром страхового відшкодування, розрахованого згідно умов договору страхування, відшкодовується Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована, третім особам самостійно.

14.13. Якщо при одночасному відшкодуванні шкоди по кількох претензіях чи позовах, заявлених третіми особами, загальний розмір шкоди, нанесеної Страхувальником або іншою особою, цивільна відповідальність якої застрахована, таким третім особам, перевищує розмір страхової суми (ліміту відповідальності), що визначена договором страхування, то виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком у тій пропорції до розміру завданої шкоди, у якій страхова сума (ліміт відповідальності) співвідноситься з розміром завданої шкоди відповідно до заявлених претензій чи поданих позовів, якщо інше не передбачено договором страхування.

14.14. Якщо це передбачено умовами договору страхування, то Страховик відшкодовує витрати, що понесені Страхувальником при настанні страхового випадку щодо запобігання або зменшення завданої шкоди, або інші витрати, передбачені договором страхування згідно умов цих Правил, але в межах страхової суми та/або відповідних лімітів відповідальності, встановлених умовами договору страхування. Порядок та умови відшкодування таких витрат встановлюється умовами договору страхування.

14.15. У разі виплати страхового відшкодування Страховик продовжує нести відповідальність по договору страхування до кінця строку його дії в межах різниці між відповідною страховою сумою, обумовленою договором страхування, і сумою відшкодування, що сплачена, якщо інше не передбачено договором страхування.

14.16. Якщо інше не передбачено договором страхування, то Страхувальник (Вигодонабувач) або треті особи, які отримали страхове відшкодування, повинні повернути Страховику отримане страхове відшкодування (або його відповідну частину), якщо виявиться така обставина, що за законом, цими Правилами та/або договором страхування цілком або частково позбавляє їх права на отримання страхового відшкодування.

14.17. Страхова виплата здійснюється тією валютою, яка передбачена договором страхування, якщо інше не передбачено законом України.

14.18. Договором страхування може бути передбачено, що відповідальність Страховика обмежується виплатою страхового відшкодування по першому заявленому страховому випадку.

14.19. В залежності від конкретних умов страхування та/або потреб Страхувальника, договором страхування можуть бути передбачені також інші умови щодо порядку та умов виплати страхового відшкодування, що не суперечать вимогам законодавства України.

14.20. Рішення про здійснення страхової виплати приймається Страховиком не пізніше 30 (тридцяти) календарних днів з моменту отримання Страховиком всіх необхідних документів, що підтверджують настання страхового випадку та є необхідними для здійснення страхової виплати (розділ 13 цих Правил), а також з урахуванням підпункту 12.1.6 пункту 12.1 цих Правил, якщо інше не передбачено договором страхування.

14.21. Рішення про здійснення страхової виплати оформлюється страховим актом, який складається Страховиком у формі, що визначається Страховиком.

14.22. Виплата страхового відшкодування здійснюється Страховиком не пізніше 15 (п'ятнадцяти) робочих днів з моменту підписання страхового акту, що складається Страховиком, якщо інше не передбачено договором страхування.

15. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У СТРАХОВІЙ ВИПЛАТИ АБО ВИПЛАТИ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ. СТРОК ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО ВІДМОВУ В ЗДІЙСНЕННІ СТРАХОВИХ ВИПЛАТ

15.1. Підставою для відмови Страховика у здійсненні страхових виплат або страхового відшкодування є:

15.1.1. навмисні дії Страхувальника або особи, на користь якої укладено договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням ними громадянського чи службового обов'язку, в стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій Страхувальника або особи, на користь якої укладено договір страхування, встановлюється відповідно до чинного законодавства України;

15.1.2. вчинення Страхувальником-фізичною особою або іншою особою, на користь якої укладено договір страхування, умисного злочину, що привів до страхового випадку;

15.1.3. подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет договору страхування або про факт настання страхового випадку;

15.1.4. отримання Страхувальником повного відшкодування збитків за майновим страхуванням від особи, винної у їх заподіянні;

15.1.5. несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення Страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

15.1.6. інші випадки, передбачені законом.

15.2. Договором страхування може бути передбачено, що:

15.2.1. Страховик звільняється від виплати страхового відшкодування в частині відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків, які виникли внаслідок того, що Страхувальник навмисно не вживав розумних, посильних та доцільних заходів, необхідних для зменшення розміру можливих збитків або розміру можливої шкоди, якщо інше не передбачено умовами договору страхування;

15.2.2. Страховик звільняється від відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків, якщо Страхувальником (Вигодонабувачем) або третіми особами отримано повне відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків, в тому числі від інших осіб;

15.2.3. Страховик звільняється від відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків, якщо Страхувальником (Вигодонабувачем) не повідомлено Страховика про зміни, які суттєво можуть вплинути на рівень страхового ризику, якщо інше не передбачено умовами договору страхування;

15.2.4. Страховик звільняється від відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків, якщо Страхувальником (Вигодонабувачем) або третіми особами подано Страховику неправдиву інформації та/або документи про факт настання страхового випадку, які мають бути надані відповідно до встановлених Страховиком вимог, в тому числі з метою завищення суми страхового відшкодування, або документи, що неправильно оформлені, мають виправлення або підписанні особами, які не мали на це повноважень, якщо інше не передбачено умовами договору страхування;

15.2.5. Страховик звільняється від відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків в разі неподання Страхувальником (Вигодонабувачем) або третіми особами відповідно до умов договору страхування документів, які необхідні Страховику для прийняття рішення щодо виплати страхового відшкодування, або несвоєчасне та не в повному обсязі подання документів, що підтверджують настання страхового випадку, розмір завданої шкоди або заподіяних збитків та є необхідними для виплати страхового відшкодування, якщо інше передбачено договором страхування;

15.2.6. Страховик звільняється від відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків в разі неусунення Страхувальником протягом узгодженого з Страховиком строку обставин, які підвищують ступінь страхового ризику та про необхідність усунення яких Страховик письмово сповіщав Страхувальника, або несплати додаткового страхового платежу за підвищення страхового ризику, якщо інше передбачено договором страхування;

15.2.7. Страховик звільняється від відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків в разі, якщо Страхувальником (Вигодонабувачем) або треті особи створюють перешкоди Страховику у визначені причини настання страхового випадку;

15.2.8. Страховик звільняється від відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків, які винikli внаслідок: 1) неповідомлення Страхувальником Страховику під час дії договору страхування про факти завдання шкоди, подані або заявлені в зв'язку з цим претензії або позови від третіх осіб; 2) неповідомлення Страховика про зміну обставин, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику; 3) невиконання Страхувальником своїх обов'язків, викладених у цих Правилах та/або договорі страхування; 4) відсутності або анулювання передбачених законодавством України відповідних реєстраційних документів стосовно вказаного у договорі страхування повітряного судна та документів, які допускають таке повітряне судно до експлуатації (реєстраційне посвідчення, сертифікат типу, посвідчення про придатність до польотів (сертифікат льотної придатності) тощо) або відповідних документів на допуск до польотів (рейсів) членів екіпажу такого повітряного судна (свідоцтво авіаційного персоналу, льотне свідоцтво члену екіпажу, свідоцтво пілота, медичне свідоцтво (сертифікат) тощо), або експлуатація такого повітряного судна особою, яка не має відповідного свідоцтва авіаційного фахівця (свідоцтво пілота тощо); 5) недотримання (порушення) встановлених (прийнятих) інструкцій по зберіганню, експлуатації та технічному обслуговуванню повітряного судна, яке вказано у договорі страхування, утримання такого повітряного судна у несправному стані чи використання такого повітряного судна не за прямим призначенням, а також внаслідок недотримуватися авіаційних правил, відповідних правил повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажу і пошти, відповідних норм та правил безпеки польотів, що встановлені міжнародним законодавством або законодавством України, або внаслідок невиконання вказівок компетентних органів (в тому числі Диспетчерської служби (ДС) або Керівника польотів (КП)), що стосується безпеки польотів, а також відповідних правил пожежної безпеки, правил техніки безпеки, правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та їдкими речовинами або радіоактивними матеріалами та інших відповідних правил, що стосуються безпеки життєдіяльності або застосовуються при експлуатації, зберіганні та обслуговуванні повітряного судна та які встановлені законодавством України, міжнародними угодами, конвенціями, що ратифіковані Україною, або відповідними уповноваженими органами тієї країни,

у повітряному просторі або на території якої перебуває повітряне судно, якщо інше не передбачено договором страхування;

15.2.9. Страховик звільняється від відшкодування завданої шкоди або заподіяних збитків в разі порушення Страхувальником умов договору страхування;

15.2.10. Якщо Вигодонабувач або третя особа, яка має право на отримання страхового відшкодування, відмовиться від права одержання відшкодування завданої шкоди від особи, винної в її заподіянні, то Страховик має право відмовити у відшкодуванні такої завданої шкоди частково або повністю, якщо це передбачено договором страхування;

15.2.11. Страхове відшкодування не виплачується у випадках, зазначених у розділі 6 цих Правил, якщо інше не передбачено умовами договору страхування.

15.3. Умовами договору страхування можуть бути передбачені інші підстави для відмови у здійсненні страхових виплат, якщо це не суперечить закону.

15.4. Рішення про відмову в здійсненні страховової виплати приймається Страховиком у строк не більше 30 (тридцяти) календарних днів з моменту одержання Страховиком заяви про страхову виплату та документів, зазначених у розділі 13 цих Правил, з урахуванням підпункту 12.1.6 пункту 12.1 цих Правил, та протягом 10 (десяти) робочих днів з дня прийняття такого рішення повідомляється Страхувальнику (Вигодонабувачу) в письмовій формі з обґрунтуванням причин відмови, якщо інше не зазначено в договорі страхування.

15.5. Відмову Страховика у страховій виплаті може бути оскаржено Страхувальником у судовому порядку.

16. ОСОБЛИВІ УМОВИ

16.1. Усі заяви та повідомлення, передбачені умовами договору страхування та цими Правилами, повинні здійснюватися Страхувальником у письмовій формі, а заява про припинення дії договору страхування надсилається рекомендованим листом, якщо інше не буде передбачено договором страхування.

16.2. Права та обов'язки Страховика та Страхувальника, підстави для причин відмови у страховій виплаті або виплаті страхового відшкодування, зазначені у цих Правилах, але які не передбачені Законом України «Про страхування», повинні бути передбачені договором страхування.

16.3. Якщо це передбачено договором страхування, то обов'язки Страхувальника, зазначені в цих Правилах і договорі страхування, рівною мірою поширюються і на Вигодонабувача, а невиконання Вигодонабувачем таких обов'язків спричиняє ті ж самі наслідки, що і невиконання їх Страхувальником, якщо інше не буде передбачено договором страхування.

16.4. У кожний договір страхування по взаємній згоді сторін можуть бути включені інші умови, якщо ці умови не суперечать законодавству України та цим Правилам. Страховик може розробити у відповідності з цими Правилами спеціальні програми страхування, у тому числі із спеціальними страховими тарифами в межах страхових тарифів, зазначених в Додатку № 1 до цих Правил.

16.5. Умови, що не врегульовані цими Правилами, регулюються договором страхування та законодавством України. У випадку, якщо договір страхування конкретизує, уточнює або доповнює положення цих Правил, то пріоритетну силу мають положення договору страхування.

16.6. Згідно умов статті 16 Закону України «Про страхування» договір страхування може містити інші умови за згодою сторін.

16.7. Якщо на момент настання страхового випадку щодо предмету договору страхування діяли також інші договори страхування, відшкодування по збитках розподіляється пропорційно співвідношенню страхових сум за такими договорами страхування, а Страховик сплачує відшкодування лише в тій частині, що припадає на його долю.

Додаток № 1

до Правил добровільного страхування відповіальності власників повітряного транспорту
(включаючи відповіальність перевізника)

СТРАХОВІ ТАРИФИ

1. Базові річні страхові тарифи по добровільному страхуванню відповіальності власників повітряного транспорту (включаючи відповіальність перевізника).

1.1. Розмір страховогого тарифу залежить від умов страхування, строку дії договору страхування, величини франшизи та інших додаткових істотних факторів, визначених у кожному конкретному договорі страхування.

1.2. Розмір базового річного страховогого тарифу по добровільному страхуванню відповіальності власників повітряного транспорту (включаючи відповіальність перевізника) наведено у Таблиці 1:

Таблиця 1.

Річні базові страхові тарифи по добровільному страхуванню відповіальності власників повітряного транспорту (включаючи відповіальність перевізника) у відсотках (%) від страхової суми

Умови страхування	Тариф, %
На умовах договору страхування може бути надано страховий захист від наступних подій (страхових ризиків):	
Завдання шкоди життю, та/або здоров'ю, та/або працездатності третіх осіб внаслідок авіаційної події (авіаційної пригоди) під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу	1,7
Завдання шкоди майну третіх осіб внаслідок авіаційної події (авіаційної пригоди) під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу	0,9
Пред'явлення Страхувальнику або іншій особі, цивільна відповіальність якої застрахована, третіми особами претензій або позову в порядку, встановленому законом України, по відшкодуванню шкоди, передбаченої умовами договору страхування, внаслідок авіаційної події (авіаційної пригоди) під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу	1,0-2,0
Виникнення обов'язку Страхувальника або іншої особи, цивільна відповіальність якої застрахована, по відшкодуванню збитків, завданих в результаті авіаційної події (авіаційної пригоди) під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу та викликаних завданням шкоди майну (забруднення, пошкодження, знищення чи втрата майна третіх осіб) або життю та/або здоров'ю третіх осіб (отримання третьою особою тілесних ушкоджень, тимчасова непрацездатність третьої особи, встановлення третій особі I, II, III групи інвалідності або смерть третьої особи, інша шкода, завдана життю або здоров'ю третіх осіб, визначена умовами договору страхування)	0,5-2,5
Завдання шкоди життю, та/або здоров'ю, та/або працездатності, та/або майну третіх осіб під час експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу внаслідок окремої авіаційної події (авіаційної пригоди) чи іншої відповідної події, яка прямо визначена в договорі страхування подій з урахуванням умов розділу 6 цих Правил, якщо інше ним не передбачено	0,8-1,8
Договором страхування може бути передбачено, що страховим випадком визнається:	
Визначена договором страхування подія, яка пов'язана із експлуатацією вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповіальність якої застрахована, та з настанням якої виникає зобов'язання Страховика згідно	

умов договору страхування здійснити виплату страхового відшкодування Страхувальнику (Вигодонабувачу) або третім особам, яким завдано визначену умовами договору страхування шкоду в результаті:

a) експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповіальність якої застрахована	0,5
б) авіаційної події (авіаційної пригоди), яка вказана в договорі страхування, що сталається при експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповіальність якої застрахована	0,7
в) іншої події, визначеної договором страхування з урахуванням умов розділу 6 цих Правил, якщо інше ним не передбачено	1,0
Настання відповіальності Страхувальника або іншої особи, цивільна відповіальність якої застрахована, за визначену умовами договору страхування шкоду, завдану третім особам при здійсненні експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповіальність якої застрахована, внаслідок окремої авіаційної події (авіаційної пригоди) чи іншої відповідної події, яка визначена в договорі страхування з урахуванням умов розділу 6 цих Правил, якщо інше ним не передбачено	0,3-3,0
Настання відповіальності Страхувальника або іншої особи, цивільна відповіальність якої застрахована, за визначену умовами договору страхування шкоду, завдану третім особам при здійсненні експлуатації вказаного в договорі страхування повітряного транспортного засобу Страхувальником або іншою особою, цивільна відповіальність якої застрахована, внаслідок інших подій чи причин, визначених у договорі страхування (крім подій, передбачених умовами підпунктів 5.4.1-5.4.2 пункту 5.4 Правил, та з урахуванням умов розділу 6 цих Правил, якщо інше ним не передбачено)	0,1-2,0

1.3. При страхуванні відповіальності власників повітряного транспорту, строк експлуатації якого більше 5 (п'яти) років, до базових річних страхових тарифів, які наведені у Таблиці 1 цього Додатку, може застосовуватись коригуючий коефіцієнт K_1 , який визначається в розмірі від 0,1 до 7,0 в залежності від строку, виду та особливостей експлуатації повітряного транспорту, що приймається на страхування.

1.4. В залежності від максимальної злітної маси повітряного транспорту до базових річних страхових тарифів, які наведені у Таблиці 1 цього Додатку, може застосовуватись коригуючий коефіцієнт K_2 :

Таблиця 2.

Коригуючий коефіцієнт K_2 , який враховує максимальну злітну масу повітряного транспорту

Максимальна злітна маса	Коригуючий коефіцієнт K_2
до 500	0,80
від 501 до 1 000	0,85
від 1 001 до 2 000	0,88
від 2 001 до 6 000	0,90
від 6 001 до 25 000	0,93
від 25 001 до 50 000	0,95
від 50 001 до 100 000	1,00
від 100 001 до 500 000	1,05
більше 500 001	1,10

1.5. В залежності від маршруту (географії) польоту (рейсу) повітряного транспорту до базових річних страхових тарифів, які наведені у Таблиці 1 цього Додатку, може застосовуватись коригуючий коефіцієнт K_3 :

Таблиця 3.

Коригуючий коефіцієнт K_3 , який враховує маршрут (географію) польоту (рейсу) повітряного транспорту

Маршрут (географія) польоту (рейсу) повітряного транспорту	Коригуючий коефіцієнт K_3
Територія України	1,0-1,5
Весь світ (включаючи територію України)	1,05-2,0

1.6. В залежності від умов та особливостей експлуатації повітряного судна, вказаного у договорі страхування, та інших умов, що мають істотне значення для оцінки страховогого ризику, до базових річних страхових тарифів, які наведені у Таблиці 1 цього Додатку, може застосовуватись коригуючий коефіцієнт K_4 від 0,1 до 5,99.

1.7. В залежності від строку дії договору страхування до базових річних страхових тарифів, які наведені у Таблиці 1 цього Додатку, може застосовуватись наступний коригуючий коефіцієнт K_5 :

Таблиця 4.

Коригуючий коефіцієнт K_5 , що застосовується при укладанні договорів страхування на строк, що менший ніж 1 рік

Строк страхування	1 міс.	2 міс.	3 міс.	4 міс.	5 міс.	6 міс.	7 міс.	8 міс.	9 міс.	10-12 міс.
Коригуючий коефіцієнт K_5	0,35	0,40	0,50	0,60	0,70	0,75	0,80	0,90	0,95	1,0

1.7.1. Неповний місяць дії договору страхування приймається за повний.

1.7.2. При страхуванні на окремий політ (рейс) також можуть бути окремо застосовані наступні значення коригуючого коефіцієнту K_5 від 0,01 до 0,3.

1.8. В залежності від величини франшизи до базових річних страхових тарифів, які наведені у Таблиці 1 цього Додатку, може застосовуватись наступний коригуючий коефіцієнт K_6 :

Таблиця 5.

Коригуючий коефіцієнт K_6 в залежності від розміру франшизи

Розмір франшизи (у % від страховової суми)	Коригуючий коефіцієнт для умовної франшизи	Коригуючий коефіцієнт для безумовної франшизи
0,5	1,00	1,00
1,0	0,99	0,95
1,5	0,98	0,92
2,0	0,97	0,89
3,0	0,96	0,85
5,0	0,94	0,80
10	0,90	0,75
15	0,85	0,65
більше 15	0,80	0,60

1.9. В залежності від місць базування повітряного транспорту, наявності або відсутності в таких місцях охорони, протипожежних засобів та засобів сповіщення про можливі небезпеки настання подій, які передбачаються умовами договору страхування, до базових річних страхових тарифів, які наведені у Таблиці 1 цього Додатку, може застосовуватись наступний коригуючий коефіцієнт K_7 від 0,01 до 3,0.

2. В залежності від конкретних умов договору страхування та інших суттєвих в кожному конкретному випадку факторів до базових річних страхових тарифів, які наведені у Таблиці 1

цього Додатку, можуть застосовуватись інші корегуючи коефіцієнти від 0,1 до 7,0 відповідно до впливу вищезазначених факторів на ступінь ризику.

3. Конкретний розмір страхового тарифу визначається в договорі страхування за згодою сторін по договору страхування.

4. Норматив витрат на ведення справи становить 40%.

Усього в цьому документі про: меровано, прошито,
скріплено печаткою та підписано
З3
Голова правління Іванов О.С.

